

MAGYAR HÍR

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.
Törv. lapjatszám:
Trib. Bihar III. Nr. ord. 11/11 Jun. 1933.

Főmunkatárs: dr Gyárfás Elemér

Chamberlain beszámolója az angol alsóházban

A parlamenti ülés Duff-Cooper volt tengerészeti miniszter támadó beszédével kezdődött. — Chamberlain a négy nagyhatalom közös diadalmának minősítette a müncheni megegyezést

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök az alsóház hétfői délutáni ülésén mondotta el nagy érdeklődéssel várt beszámolóját a cseh ügyben folytatott tárgyalásairól és a müncheni egyezményről. A miniszterelnök beszámolóját megelőzően Duff-Cooper, az admirális első lordja tengerészeti minisztere indokolta meg hosszabb beszédében lemondását, azzal, hogy nincs bizalma Chamberlain külpolitikája iránt. Kifogásolta, hogy a legutóbbi nemzetközi eseményekkel kapcsolatban az angol kormány nem fejtette ki eléggé nyíltan álláspontját, úgy, hogy azt a többi nemzetek is világosan megérthették volna. Anglia csak az utolsó pillanatban és akkor is féligmeddig habozva mondta ki, hogy el van határozva a harcra, míg addig többször olyan kijelentések hangzottak el, hogy Csehszlovákiáért Anglia

nem hajlandó háborút viselni. Holott a valóságban Anglia nem Csehszlovákiáért harcolt volna. — mintahogyan a világháborúban sem Szerbiáért vagy Belgiumért harcolt, — hanem azért, hogy egy nagyhatalom túlságosan nagy világhatalomra ne tegyen szert.

A miniszterelnök — folytatta Duff-Cooper — sem Berchtesgadenben, sem Godesbergben nem mondotta meg nyíltan, hogy mi a tulajdonképpeni állásfoglalása. Hitler pedig csak akkor kezdett már enyhíteni felfogásán, amikor az angol hajóhadat mozgósították. Ezt pedig ő — Duff-Cooper — rendelte el. Kifogásolta a továbbiakban, hogy a müncheni egyezményt a miniszterelnök a szövetségesek, a dominiumok és a kormány diplomáciai tanácsadóinak megkérdezése nélkül írta alá.

Chamberlain beszéde

Duff-Cooper beszédére Chamberlain röviden csak annyit válaszolt, hogy nincs sem visszavonni, sem megbánnivalója. Majd megkezdte nagy beszédét.

— Nem azért mentünk Münchenbe, — mondotta, — hogy eldöntsük, megkapja-e a német birodalom a szudéta föld németlakta területeit. Ez már el volt döntve akkor, amikor a prágai kormány a közös angol-francia javaslatot elfogadta. Münchenben csak az átadás feltételeiről és módszereiről volt szó. Döntő tényező volt, hogy gyors megállapodást hozunk létre, nehogy a békés megoldás kísérlete kudarcot valljon. A godesbergi emlékirat ugyanis hatnapos ultimátum volt. A müncheni megállapodás viszont visszatérést jelent az eredeti angol-francia tervhez. Az angol-francia közös szavatosság a megmaradt Csehország hatá-

raiért előnyös garanciát jelent Prága számára az új határok elleni esetleges véletlen támadásokkal szemben. Németország és Olaszország is megígérte szavatosságát arra az időpontra, amikor a magyar és a lengyel kisebbségek kérdése is teljes megoldást nyert. Ha a magyar és lengyel kisebbség kérdését nem intézik el három hónapon belül, mégpedig a kormányok egymásközötti tárgyalása után, akkor a négy nagyhatalom újból tanácskozásra ül össze.

— Amidőn ítéletet mondunk a müncheni megegyezés ügyében, nem mondjuk azt személyes, vagy nemzeti dicsőségnek. Az igazi diadal az, hogy négy nagyhatalom meg tudott egyezni egy már elkerülhetetlen, súlyos műtéti beavatkozás végrehajtásában, vérontás nélkül.

Harmincmillió font összegű segélykölcsönt kap Csehszlovákia

Chamberlain ezután dicsérő szavakat mondott Csehszlovákia fegyelmzett magatartásáról, majd bejelentette, hogy a cseh kormány Angliától 30 millió font kölcsön nyújtását kérte, az angol kormány szavatosságával.

— Erre, — mondotta Chamberlain, — nagylelkű választ adunk. Tízmillió fontot azonnal folyósítunk előlegül, a többire nézve törvényjavaslatot nyújtunk be.

Hitler, Mussolini és Daladier része a béke elintézésében

— Ami a német kancellár által a múltban mondott kemény szavakat illeti, azt hiszem, el kell ismernie a Háznak, hogy az ő helyzetében

nyomós kijelentéseket visszavonni nehéz lett volna. Az a készség, hogy az utolsó pillanatban hajlandó volt tárgyalni, igazi és fontos hozzájárulás volt a békés elintézéshez. Mussolini hozzájárulása szintén igen jelentékeny, talán döntő tényező volt. Az ő javaslatára halasztották el 24 órával a mozgósítást Németországban, ő terjesztette elő Cianoval együtt azt az emlékiratot, amelyet aztán elfogadtunk. Európa és a világ hálás lehet Mussolininek a békés megoldás elősegítéséért. A legnehezebb helyzetben Daladier volt, különösen annál a kapcsolatnál fogva, amelyben Franciaország Csehszlovákiával áll. Bátorsága, felelősségtudása és makacs kitartása felbecsülhetetlen volt a megegyezés során.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Győzők és legyőzöttek

(S. I.) — Ha az új „négy nagynak“ döntése csupán a csehszlovák kérdést oldotta volna meg, ez nem lenne oly nagy esemény, amekkorának nemcsak London, Berlin, Róma és Párizs népe, hanem az egész világ a béke megmentésének önfeláldott pillanataiban látja. Ennél azonban sokkal több történt Münchenben.

A sokféle jelentőség közül, mit a müncheni döntéshez fűzni lehet, a legnagyobbak és a legfontosabbak azt látjuk, hogy Hitler Adolf dolgozószobájában végleg az asztal alá került két fogalom, mely az eltelt 20 esztendő alatt minden bajnak forrása volt: a győzők és a legyőzöttek fogalma.

A négy éves világháború a szövetséges és társult hatalmak páratlan győzelmével végződött. Páratlan azért volt ez a győzelem, mert túlságosan nagyra nőtt. A központi hatalmak katonai, gazdasági és nem utolsó sorban lelki veresége oly teljes és korlátlan volt, hogy a győztesek akaratának útjában semmi akadály, semmi kockázat nem állott. Az egyetlen korlát az lehetett volna, amit az előrelátás és a tárgyilagosság önként állíthat magának. A szenvedélyek azonban erősebbek voltak, mint ezek a népszerűtlen erények, melyek éppen a demokráciákban a legnépszerűtlenebbek.

Igy aztán megszületett a győzők és a legyőzöttek fogalma, mely nemcsak a nemzeteket és államokat osztotta két táborba, hanem ugyanabban az államban a polgárokat is aszerint, hogy melyik nemzethez tartoznak.

Az új Európát a nemzetek szövetségére akarták felépíteni. A gondolat szép és nagy volt. A hatalmas elvi alapot azonban, melyet jelenthetett volna, két oldalról ásta alá a két fogalom: a győzők és a legyőzöttek.

Hiába harsogott a nagy háború emelkedett utolsó óráiban a jelszó, hogy ne legyenek győzők és legyőzöttek, magát a békementésre alapított új szervezet az alapítók kikötései és megkötései elválaszthatatlanul összeláncolták éppen azokkal a szerződésekkkel, melyek ezt a két fogalmat megteremtették. A következmény az lett, hogy a legyőzöttek a Nemzetek Szövetségében nem láttak egyebet, mint a győztesek szövetségét és ahhoz a „Szent szövetséghez“ hasonlították, mely Napoleon uralmának vetett véget és örökre el akarta némitani azt a nemzeti nyugtalanságot és szabadság-vágyat, mit a napoleoni háborúk kellettek fel Európa népében. Evről-évről szaporodtak a tünetek, melyek ezt a hitet egyre jobban megerősítették és a bizalmatlanság, mely e hit nyomában járt, odavezetett, hogy az elégedetlenek táborából az erősek sorra otthagyták a genfi intézményt, a gyengék pedig csak kénytelen-kelletlen vettek részt munkáiban és tanácskozásaiban, ahol soha sem jutottak szerephez. A helyzetet semmi sem mutatta jobban, mint az, hogy jelentéktelen középamerikai, ázsiai és északi kis államok képviselői állandóan bentültek a tanácsban és döntöttek európai kérdésekben, míg azok a kisebb államok, melyeknek megbékítésétől ezek az európai kérdések elsősorban függtek, a tanácsstagságra, vagy más hasonló szerepre megszöbba sem jöhettek soha. S bizony nem véletlen, hogy éppen a müncheni tanácskozás óráiban választották el — csendben és feltűnés nélkül — az alapokmányt a békeszerződésektől.

szöve...
lágót...
a kise...
ságlét...
szántá...
a a...
a teljes nemzeti egység...
mérhetően előnyeiben. Minél nagyobb en...
gdményeket tettek e népek nemzeti egysége...
nek rovására egyéb — gazdasági, katonai, föld...
rajzi — szempontokból, annál nagyobb szükség...
lett volna a kisebbségi jogrendszer hatékonysá...
gára, élő valóságára. Itt is közbeszólt azon...
ban a két új fogalom, a különbségtevés győzők...
és legyőzöttek szerint. Oly mélyen átjárta ez a...
felfogás a győztes népek lelkét, hogy lecsapó...
dásai keresztül-kasul lyuggatták a polgári jog...
egyenlőség legelemibb intézményeit s nem egy...
helyen megdöntötték a francia forradalom...
európai eredményeit, melyek még a háború...
előtt a polgári együttélés megdönthetetlen alap...
jainak látszottak.

A münchen-i találkozás drámai külsőségei...
s a szellem, melyben a döntések történtek, ar...
ra vallanak, hogy a különbségtevés győzők és...
legyőzöttek között immár megszűnt.

Az első alkalom volt ez, hogy a legnagyobb...
legyőzöttel — Németországgal — egyenrangú...
félként tárgyaltak a nagy győzők, Anglia és...
Franciaország. Hogy ez a tanácskozás éppen...
Münchenben, a nemzeti szocialista forradalom...
szülővárosában folyt le, a mozgalom hőlesőjé...
nek, a Barna Ház-nak tőszomszédságában és...
annak az épületnek, a Führer-haus-nak ter...
meiben, melyet ez a német szabadságmozgalom...
a maga győzelmének megörökítésére emelt, —...
ebben sok kiengesztelő jelképesség is volt a...
nyugati hatalmak képviselői részéről. Amikor...
elmentek a nyitott oszlopcsarnokok előtt, hol...
szabadon álló díszes éreksprókban a nemzeti...
szocialista szabadságharc hősi halottai nyu...
gosznak — a Führer-haus-hoz vezető útjuk pe...
dig itt vezetett el — bizonyára megemelték ka...
lapjukat a német nemzeti szentély előtt, mely...
mellett német ember s mindenki, aki ott elha...
lad, külső tiszteletadással megy el, mint benn...
a városban, a Feldherren-halle emléktáblája...
előtt, ahol 1923 novemberében a gyilkos sortű...
zek eldördültek. Ez a tiszteletadás pedig több

k, mely a nemzetek...
teni az új békés vi...
egésztése lett volna...
közi rendszere. Igaz...
nak és kártérítésnek...
kik nem részesülhet...

volt, mint pusztá udvarias alkalmazkodás a...
helyi szokásokhoz: a legnagyobb, a leggyűlö...
tebb, a legjobban kipellengérezett ellenfél igaz...
ságának s győzelmének elismerését jelentette.

Abban az új légkörben pedig, melyben...
nincsenek már győzők és legyőzöttek, hanem...
csak realitások, eleven valóságok vannak, me...
lyek felismerésre és mérlegelésre várnak, nem...
lesz többé lehetetlen becsületes, mindenkit ki...
elégítő megoldást találni olyan kérdésekre is...
melyek eddig megoldhatatlannak látszottak.

CINEMA

CORSO

(volt Heyman mozi)

ünnepélyes megnyitás
és díszbemutatóoktóber 5-én
este 9 óra 30 perckorDEANA DURBIN
és Leopold Stokovsky,
Greta Garbo vőlegénye
világláger himne:

100 férfi és 1 leány

A film főszereplői: Deane Durbin,
Stokovsky a világhírű dirigens a 110
tagú filadelfiai szimfónikus zenekar
élén. Adolf Menjou, Mischa Auer,
Alice Brady és Eugen Pallette

100 férfi és 1 leány

előadásaira jegyek elővételben vált...
hatók a mozi pénztárában. Telefon...
rendelésre a jegyeket fenntartjuk
TELEFON: 1704.

Iskola és élet

Írta: Drégely Gábor

Vadas Béla apja tekintélyes orvos volt és...
fiát is orvosnak szánta, hogy együtt dolgozha...
sék vele és ha ő majd nyugalmába vonul, átve...
hesse kitűnő praxisát. Fia már másodéves orvos...
tanhallgató volt és az előadásokon egy csinos...
orvosstanhallgató, Sági Vera volt a szomszéd...
ja, aki a legnagyobb ambícióval készült a pályá...
ra. Számára az orvosi hivatás a legmagasabb...
rendű tevékenységet jelentette.

A lány tartós közelsége Vadasra sem maradt...
hatástalanul, mert nemcsak intelligens volt, de...
nagyon csinos is. Sőt, úgy érezte, hogy a lány is...
vonzódik hozzá. Csak az zavarta kissé egytt...
létük harmóniáját, hogy a fiú állandóan érezte...
társnője tudásbeli fölényét. Bár Vera igyekezett...
felébredtetni az ő tudományos ambícióit is, ki...
sérletei nem jártak sikerrel. Vadast inkább a...
reális foglalkozások érdekelték.

Ezt az életfelfogást, egyik legjobb barátja...
Sándor Tivadar váltotta ki belőle, aki egy épít...
vállalkozó fia volt és apja vállalatánál dolgozva...
állandóan a nagy lehetőségeket tárta Vadas elé...
melyek pályáján kínálkoznak.

— Amit felépítenek, az reális vagyon — szok...
ta mondani. — A te mesterséged, bár nagy hasz...
nára van az emberiségnek, meglehetősen altru...
ista foglalkozás. Csak a legkiválóbb orvosnarak...
kereshetnek annyit, hogy gondtalan öregséget...
biztosíthatnak maguknak. Mi az építkezési kon...
junkturában két év alatt többet szerezhetünk...
mintha valaki egy emberöltőn át gyógyította a...
szenvéd emberiséget.

Mikor ezekről elbeszélgetett Verával, az

szembeállította barátja elveivel hivatásuk fel...
sőbbrendűségét, de ő ezt nem érezte át és a má...
sodik év végén apja szemrehányásaival sem tö...
rődve, otthagya az egyetemet és Sándorék válla...
latához lépett be voluntörnek.

Akkor már csak esténként volt együtt Verá...
val, megvárta őt az előadások után és együtt...
jártak sétálni. De együttlétük alatt állandóan...
érezte Vera viselkedésében a néma szemrehá...
nyást, tanulmányainak abbahagyása miatt.

Mikor Vera lelkesedéssel beszélt az orvostu...
domány újabb vívmányairól, a ráknak rádium...
kezelés eredményeiről, a szívritűtékek sikerei...
ről, sőt a vakság szivárványhártya átültetésével...
való gyógyításáról, Vadas gondolatait a modern...
bérházépítkezés módszerei foglalkoztatták. A...
vasbetontömbök, melyekből félannyi költséggel...
és idő alatt épülnek hatemeletes házak, mint...
mikor még téglából rakták a falakat. Ilyenkor...
mindketten érezték azt a lelki szakadékat, amely...
elválasztja őket és együttlétük már nélkülöz...
te a régi melegséget.

Később Vadast hivatalbeli kollégái maguk...
kal vitték a hegyekre weekendezni és ezeknek a...
kirándulásoknak felelőtlen örömei nagyobb gyö...
nyörűséggel töltötték el, mint a Verával eltöl...
tött áldatlan vitatkozások. Ezt megérezte Vera...
is. Találkozásaik mind ritkábbá váltak, majd...
mikor Vera első orvosi szigorlatára készült, az...
zal az ürüggyel, hogy tanulmányai most nagyon...
elfoglalják, beszüntette közös esti szórakozásai...
kat. Bár nagyon bántotta, hogy nem tudta Va...
dast lelkileg magához kötni, nem akarta reáhá...
ritani a felelősséget szakításukért. Meg akarta...
kímélni őt ettől a kinos lépéstől, amiről tudta...
hogy előbb, vagy utóbb bekövetkezik.

Vadas önértetét bántotta, hogy Vera ilyen...
könnyen le tud mondani róla, de elfoglaltsága

A bánsági Gátálja községben
visszaállították az állami
iskola magyar tagozatát

Temesvár. Saját tud. A bánsági Gátálja...
községben mintegy két évvel ezelőtt a tanfel...
ügyelőség rendeletére megszüntették az állami...
iskola magyar tagozatát. Mivel a községnek...
másfélezer főnyi magyar nemzetiségű lakója...
van, ezek a tagozat visszaállításáért többször...
folyamodtak, de eredménytelenül. Most azonban...
újabb folyamodásra az illetékes körök az isko...
la magyar tagozatának működését ismét enge...
délyezték. A rendelet már meg is érkezett...
Gátáljára, ahol — az értesítés után — 160 ma...
gyar gyermek jelentkezett oktatásra. Ez az...
eset elvi jelentőséggel bír, amennyiben évek...
óta először történt meg, hogy a megszüntetett...
magyar tagozat működését ismét engedélyez...
ték.

A közeli napokban — egyébként, mint ér...
tesülünk — Jakabffy Elemér dr. vezetésével...
küldöttség jelenik meg a királyi helytartóságon...
s Marta Alexandru dr. királyi helytartó elé...
tárja az iskolák magyar tagozatának kapcsola...
tos kisebbségi kívánalmakat.

A törvény egységesítése

Bucurestből jelentik: Néhány nappal ezelőtt...
írta alá Őfelsége II. Károly király a régi király...
ság törvényeinek Bukovina területére való kiter...
jeztését.

A törvény egységesítésének munkája nagy lé...
péssel halad előre. Ezideig a büntető törvény...
könyvet és a büntető perrendtartást egysítették...
Bukovinában még mindig az osztrák törvé...
nyhozás volt érvényben. Az ország új alkotmá...
nya előírja, hogy az összes törvényeket felül kell...
vizsgálni az egységesítés szempontjából. Másrés...
ről az az osztrák törvényhozás, amely Bukoviná...
ban érvényben volt, már Ausztriában sincs ér...
vényben. Szükség volt tehát azonnali megoldásra.

A törvény véleményező tanács hatalmas...
munkásságot fejt ki a törvény egységesítése cél...
jából. A munkálatok befejezéséig Bukovinában...
az osztrák törvényeket a régi királyság területén...
érvényben levő törvénynek kell helyettesíteni. Ezt...
a megoldást az új közigazgatási reform tette...
szükségessé, mivel Suceava tartományhoz nem...
csak a bukovinai megyék, hanem a régi király...
ság több megyéje is tartozik. Hasonlóképpen a...
csernovitzai ítéltábla hatásköre a régi királyság...
és Besszarábia néhány törvényezőkre is kiterjed.

Az új közigazgatási törvény tehát siettetti a...
törvény egységesítés munkáját is.

hamarosan elterelték gondolatait a lányról. Két...
hónap múlva Sándorék havi 3500 lei javadalma...
zással, fizetéses alkalmazottá léptették elő, es...
ténként pedig az építőmesteri tanfolyamra járt...
és másfél év alatt megszerezte az építőmesteri...
képesítést is. Akkor már nem elégitette ki az...
alárrendelt munkakör, melyet Sándoréknál vég...
zett, mindenáron önállósítani szeretne volna ma...
gát. Apja, akit eleinte bántott, hogy abbahagyta...
tanulmányait, látva, milyen lelkesedéssel tölti...
be új hivatását, megalkudott a helyzettel és mi...
kor fia közölte vele, hogy önállósítani szeretné...
magát, 200 ezer lejt bocsátott rendelkezésére, ami...
két harmadát tette ki annak az összegnek, mely...
et 25 éves orvosi munkája után félrerakhatott.

Béla boldogan ölelte meg apját és azt felelte...
Ez az összeg értékállóvá fog válni kezeim kö...
zött, sőt hamarosan meg is fog sokszorozódni.

Vadas elbűcsözött Sándoréktól és önálló vál...
lalkozó lett. Első munkája egy hatemeletes bér...
ház volt, mely igen tekintélyes hasznot hozott...
neki. Miután ezzel alaptőkéje megszaporodott...
azt egy igen előnyös telekvételbe fektette, melyre...
bankkölcsönrel újabb bérházat épített. Azt 2 mil...
lió leivel drágábban adta el, mint amennyibe...
került. Néhány újabb szerencsés vállalkozásával...
a legnagyobb építővállalkozók sorába jutott. Sánd...
dorék már társulni szerettek volna vele, de ő...
nem adta fel önállóságát. A legelőkelőbb klubok...
ba járt fel, ahol a jóméglelő fiatalember, aki...
24 éves korában már ilyen nagyszabású vállal...
kozásokat bonyolít le, a gazdasági élet kiválósá...
gai között nagy feltűnést keltett. A társaságban...
ő volt a legkiválóbb férjjelölt, a magasabb körök...
elhalmozták meghívásaikkal. Különösen Déri...
Jenő földbirtokos, szeretete volna megkaparintani...
egyetlen lányának, Maricának. Egy alkalommal...
nagy estélyt adott, melyre meghívta Vadast is.

További haladás az európai megbékülés útján

A cseh probléma volt a legveszedelmesebb. — A német-angol nyilatkozat jelentősége messze túlhaladja a szöveg értelmét.

— Tudósításunk folytatása az első oldalról —

Chamberlain befejezésül ezeket mondotta:

— Amióta mostani hivatalomat elfoglaltam, főcélom az volt, hogy Európa megbékülésén dolgozzam és kiküszöböljem a bizalmatlanságot és elégedetlenséget, mely oly régóta mérgezően hatott a légkörre. A megoldás felé vezető út sokszor nagyon nehéz. A cseh kérdés a legújabb és talán a legveszedelmesebb probléma volt. Most, hogy ezen is túl vagyunk, úgy érzem, hogy tovább haladás lesz lehetséges a józanság felé vezető úton.

— Nem kötöttem egyezményt, — folytatta, — nem vállaltam új kötelezettségeket, nincs titkos megállapodás, Hitler kancellárral kötött megegyezésünk nem irányul más nemzet ellen, csak az a célja, hogy kissé tovább fejlesszük a német kancellárral felvett érintkezéseinket. Ezt az érintkezést részemről főként azzal a céllal folytatom, hogy lássam, vannak-e érintkezési pontok a demokrata kormányok képviselői és a totális államok vezetői között.

Az országok közötti viszonylatok tekintetében igen sok függ attól, hogy őszinteség és jóindulat uralkodik-e mindkét oldalon. Azt hiszem, hogy ezt az okiratot mindkét részből őszinteség és jóindulat jellemzi és ezért jelentősége az én szemembe messze túlhaladja az okirat szövegének értelmét.

— Az elmúlt hetek arra tanítottak bennünket, hogy a tartós békét nem érhetjük el tétlen várakozással. Tevékenységre van szükség. Biráloim talán vérmes bizakodással vádolnak, azt állítva, hogy jó lenne egy szót sem hinni abból, amit más államok vezetői mondanak. Azonban tulságosan reális gondolkozású vagyok ahhoz, semhogy elhinném, hogy egy nap alatt megtalálom a paradíszot.

Csak a béke alapjait raktuk még le, de az építményt még nem kezdtük meg. Angliát még sokáig a fegyverkezési terv végrehajtása foglalja le, mert Anglia egyedül nem zárkózhat el fegyverkezésének növelésétől. A leszerelésnek lépésről-lépésre kell történnie, más országokkal való megegyezés útján. Egyelőre tehát tovább kell folytatnunk a fegyverkezést, de

Marica tüntetően előnyben részesítette őt egyéb hödölőivel szemben, de Vadas nem rajongott az elkényeztetett gazdag úrilányokért. Mikor tangó közben a lány önfelédten hozzásimult, ösztönszerűleg Vera jutott az eszébe, akinek nem a flirt és egyéb léha kedvtelések, hanem komoly tudományos munka tölti be lelkét.

Mikor Marica kibontakozott karjai közül és egy másik fiatalemberrel indult a legközelebbi táncra, Vadas elgondolkodva ment a büfé felé, hogy egy kis frissítővel enyhítse szomjuságát. Ott pillantotta meg egykori egyetemi kollégáját, Zárai Dénest, aki lelkesülten üdvözölte őt.

— Neked volt igazad Béluskám, hogy még idejében otthagytad az egyetemet. Most jómódú vállalkozó vagy, én pedig, aki tegnapelőtt óta orvos vagyok, még évekig asszisztenskedhetek a klinikán, amíg praxist kezdhetek.

— Örülök, hogy már mint diplomás orvost láthatlak viszont. Mi van Sági Verával?

— Ő tegnap tette le az utolsó orvosi szigorlatát, még pedig minden tárgyból kitűnően. Holnap avatják velem együtt doktorrá.

Vadas átszellemült arccal hallgatta Zárai közlését. E percben Déri Marica lépett hozzá.

— Megfeledeztem rólam, kedves Vadas? Ugy tudom, hogy english valse-omat maga foglalta le.

— Bocssáson meg Marica kisasszony, de fontos hírt kaptam és nem maradhatok tovább kedves társaságukban.

— Létezik fontosabb is a maga számára, minthogy velem egy angol keringőt táncolhasson? — kérdezte Marica sértődötten.

— Néha felmerülnek az ember életében fontosabb események is — felelt Vadas hűvösen, majd kezteszkölvén Maricának, a ruhatár felé tartott. Utközben szinte lelkifurdalással gondolt

úgy látom, hogy

új alkalmak nyílnak a leszerelési kérdés megvitatására és azt hiszem, hogy a kilátások erre ma biztatóak. Életemet és hátralevő időmet olyan feladatok elvégzésére akarom szentelni, mint amilyen a bizalom visszaszerzése a nemzetek közötti ellenségeskedés kiküszöbölésével.

Chamberlain mindvégig nyugodt hangú beszédét minden hatástkeltő szónoklás nélkül fejezte be. Beszédét az ellenzék gyakran igyekezett megzavarni, de a kormánytámogató pártok helyeslése elnyomta a bírálat szavait. Beszéde végén a kormánytámogató pártok zajosán megéljenztek a miniszterelnököt.

Az ellenzéki vezér megalázkodást érez a müncheni béke miatt. — Kevesli a Csehszlovákiának adott kölcsönt

Ezután Attlee őrnagy, a munkáspárti ellenzék vezetője szólalt fel.

Először is azt hangoztatta, hogy a miniszterelnök tulajdonképpen nem válaszolt Duff-Coopernek.

— Mindnyájunkat megnyugvással töltött el, — mondotta, — hogy a háború nem tört ki, de nem érezhetjük a békét szilárdnak, inkább az a benyomásunk, hogy csak fegyverszünet történt. Megalázkodást is érzünk. Nem az em-

A magyar kormány újabb jegyzékben sürgeti Prágát a tárgyalásokra

Az olasz külügyminisztérium lapja a magyar kérdés gyors megoldásáról

Budapestről jelentik: A prágai magyar követ hétfőn újabb jegyzéket nyújtott át a cseh kormánynak. Ebben a magyar kormány annak a kívánságának ad kifejezést, hogy a kormányközi tárgyalások a legközelebbi napokban meg-

Trikál József:

Az ujszellemisség

Fűzve 105 Lei.

Trikál József professzort régóta ismeri a művelt magyar olvasó. Mindenki tudja, hogy nem az élettől elvonatkoztatott elméleti problémák foglalkoztatják ezt a világvizonylatban is nagy bölcselőt. O benne és együtt él a korral, nem marad a tegnapi, hanem mindig azokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyeket a ma vet fel. Ez a könyve is a modern kor aramlatokat veszi a filozófia mikroszkópja alá s teszi a metafizika analízis lombkjába. Így bontja fel az aramlatokat a legaprókéssabb alkotóelemekre s így teszi lehetővé az olvasó számára hogy minden aramlatot valódi értéke szerint becsülhessen.

berinesség, vagy a józan ész, hanem a nyers erőszak döntött. Mindnyájan elismerjük, hogy a miniszterelnök nagyszerű erőfeszítése segítette megmenteni a békét, de azt tulajdonképpen az elárult Csehszlovákia mentette meg s ez az állam többet érdemelt volna, mint egy kölcsönt és megkisebbedett határainak biztosítását.

Bizalmi indítvány a kormány javára

Az ülés végén Sir John Simon kincstári kancellár és Malcolm MacDonald gyarmatügyi miniszter indítványt terjesztett elő. Ennek értelmében a Ház helyesli a kormány politikáját, melynek segítségével sikerült elkerülni a háborút és támogatja a kormány fáradozásait, hogy biztosítsa a tartós békét. A bizalmi indítvány felett szerdán szavaznak.

Marica utolsó szavaira és hogy ilyen üres teremtés mellett töltötte egész estéjét, míg Vera, akit holnap doktorrá avatnak, talán keserűséggel gondolt rá.

Mikor a villa kapuja előtt beszállt kocsijába, odaszólt sofőrjének: Alljon meg a legelső telefonautomata előtt. Idegesen ugrott ki autójából és feltárcsázta Verát: „It Vadas Béla. Bocssáson meg Veruskám, hogy ilyen későn zavarom, de életbevágóan fontos, hogy sürgősen beszélhessek magával. A lelki nyugalomról van szó.”

— Ha hirtelen olyan fontos lettem magának, hát jöjjön fel hozzám. Kivételesen ilyen későn is fogadom.

— Öt perc múlva magánál leszek — szolt Vadas boldogan. Beugrott autójába, majd utasította sofőrjét, hogy rohanjon a Rózsa liget 3 alá. Vera melegen fogadta.

— Hozta Isten kedves Béla! Örülök, hogy nagy elfoglaltságai közepette, én is eszébe jutottam.

— Maga is? Csak maga, drága Veruska! Számomra más lány nem is létezik többé.

— Mi történt magával, kedves Béla? — kérdezte a lány meglepetten.

— Rájöttem, hogy az én egykori iskolatársnőm különben mindazoknál a lányoknál, akikkel új életemben találkoztam.

— Pedig úgy hallottam, hogy a magasabb körök leányai tüntették ki kegyeikkel, sőt maga miatt mellőzték a pénzarisztokrácia legszármotévőbb gavallérjait is.

— Akik beleszülettek a gazdagságba, sohasem ismerik fel az élet igazi célját. Én pedig, mióta révbe értem, állandóan érzem, mennyire hiányzik maga az életemből. Az elkényeztetett gazdag úrilányok nem tudják beleélni magukat egy dolgozó férfi lelkivilágába, aki munkája

után meleg otthonra vágyik. Azt csak olyan melegsivű nő nyújthatja nekem, mint maga.

— Megfeledeznek róla, hogy holnap orvossá avatnak és így meg kellene osztanom feleségi hivatásomat az orvosival? Mikor még kollegák voltunk, sohasem érezte ennek a hivatásnak felsőbbrendűségét. Ez talán házasságunkban is nézeteltéréseket fog előidézni közöttünk.

— Ettől ne féljen Veruskám. Egyetemi együtt-létünk alatt is csak a maga tudásbeli fölénye zavarta meg kapcsolatunk harmóniáját. De az élet nem igazolt. Ha akkor engedtem volna rábeszélésének és dacára hajlamainknak, megmaradtam volna az egyetemen maga mellett, akit holnap avatnak doktorrá, csak másodrendű orvos lehettem volna és a maga szellemi fölénye továbbra is elválasztott volna bennünket. Míg most, mint beérkezett építővállalkozó, gondtalan életet biztosíthatok magának és anyagilag függetlenül élhet orvosi hivatásának is. Később talán a feleségi és anyai hivatást még magasabbrendűnek fogja érezni az orvosinál is. Hát nem jobb így, drága?

— Magának volt igaza — szolt Vera és átölelve Bélát, forró csókkal pecsételték meg egymásratalálásuk gyönyörű perceit.

Másnap Verát doktorrá avatták, aztán az anyakönyvvezetőhöz indult Bélával, aki diszpenzációval összeadta őket. Mikor mint férj és feleség hagyták el az anyakönyvvezetőséget, Vera gyengéden férjébe karolva, sugta neki:

Tudja, milyen jóleső érzés egy fiatal nőnek, ha ilyen erős férfira támaszkodhatik, mikor az iskolából kilép az életbe!

— Jobb érzés feleségnek lenni, mint orvosnak? — kérdezte Vadas évődve.

— Egyelőre sokkal jobb — szolt Vera és szerelmesen simult férjéhez.

Most, amikor Csehszlovákia válsága az egész világ szemeláttára játszódik le, valóságos szenzáció erejével hat

MARJAY FRIGYES

SEDANTÓL PRÁGAIG ...

című páratlanul izgalmas könyve.
Ara gyönyörű egész vászonkötésben 310 lei.
Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.

Hétfőn a következő határozott hangú közleményt adta ki:

— A szudéta-németek és a csehországi lengyelek kérdésének elintézése után felelős római körök úgy vélik, hogy a csehszlovákai magyarság még hátralévő kérdésének elintézése a legnagyobb gyorsasággal kell, hogy megtörténjen. Mindenkinek érdeke, még magának a prágai kormánynak is, hogy ne várjanak három hosszú hónapig egy, már elhatározott műtéti beavatkozás végrehajtására. Római körökben ismeretes dolog, hogy a müncheni értekezlet napirendjén nem szerepelt a lengyel és a magyar kérdés. *Mussolini* volt az, aki saját maga írt és Hitler által azonnal elfogadott emlékiratban hívta fel erre a kérdésre az angolok és franciák figyelmét, akik végül belátták, hogy veszélyes lenne elhalasztani ilyen sürgős és már szönyegen lévő kérdések megoldását. Három hónapot tűztek ki, de nem a tárgyalások megkezdésére, hanem arra, hogy befejezzék a Prága és Budapest közötti tárgyalásokat. Római felelős körök szerint tehát szükséges, hogy Prága és Budapest minden haladék nélkül, sürgesse ezeket a tárgyalásokat. Az az egymillió magyar, aki a régi békeszerződésben megjelölt határokon belül maradt, nem várhat tovább, annál kevésbé, mert felelőtlen cseh elemek sanyargatásának és zaklatásának van kitéve. Másrészt, Prága a halogatással nem nyer semmit, sőt, újabb bonyodalmaknak néz elébe, amikor késleltet olyan tény, amelyet a négy nagyhatalom Münchenben a leghatározottabban lesögezett. Magyarország husz évig várt, hogy igazságot kapjon. Ezalatt semmit sem tett, amivel megzavarta volna a békét, még csak a genfi mechanizmushoz sem fordult, bár benne maradt. Megérdemli tehát, hogy ne várja meg a három hónapot, hogy a magyarok visszatérhessenek az anyaországához.

A csallóközi magyar nemzetiségű falvak mozgalma. Komárom kiürítését a csehek megkezdették

Oroszvárról jelentik: Somorja csallóközi községben hétfőn magyar nemzetiségű zászlókat tűztek ki valamennyi hivatalos épületre és templomra. Délelőtt a lakosság tüntető menetbe gyűlt össze és a Himnuszot s a Szózatot énekelte. Kedden hatalmas fáklásmenetre készült a lakosság. A felvonulásban a többi falvak lakossága is résztvesz. Doborgaz községben a legények magyar nemzeti színű szalagokkal járták be a községet. A faluban tartózkodó cseh katonák a legényeket lefogták, bezárták és bántalmazták. A községből erre küldöttség ment a somorjai járási főnökhöz, aki érintkezésbe lépett a katonai parancsnoksággal és a legényeket rövidesen szabadon engedték. Az egész somorjai járás területén a magyar lakosság visszakapta a korábban elkobzott rádiókészülékeit. Komáromban a kaszárnyákat és hivatalos épületeket kiürítették. A barátok templomából, mely a komáromi helyőrség temploma volt, elvitték a szentképeket, az oltárt, sőt a padokat is. Az élelmiszerraktárakból, a terménykereskedésekből elszállították a gabonát és általában a terményféléket. Minden előkészület megtörtént a közeli kiürítésre.

A francia sajtó a csehek megegyezési készségeiről

Párizsból jelentik: A sajtó hétfőn este bizakodással ír arról, hogy a magyar-cseh kérdést sikerül rövidesen a magyar kívánságoknak megfelelően megoldani. Párizsban remélik, hogy a kisebbségek ügyének végleges és kielégítő rendezése után új dunavidéki tömörülés lehetősége nyílik. A *Paris Soir* prágai

jelentése szerint a cseh fővárosban figyelemreméltónak ítélik meg a magyar követelések kifogástalan formáját és nem kételkednek abban, hogy a tárgyalások csakhamar a magyar részről óhajtott eredményre vezetnek. Bizonyos — a lap szerint, — hogy Prága hajlandó a ma-

gyar kisebbségek ügyében ugyanazokat a módszereket alkalmazni, amelyek a német és lengyel nemzetiség kérdésében érvényesültek. Bizonyos az is, hogy Prága biztosítani akarja magának a magyar és lengyel szomszédokkal való összefogás lehetőségét.

Hitler a szudéta-német földön

Egerben a birodalom nevében köszöntötte a felszabaldult lakosságot

Egerből jelentik: Hitler német birodalmi vezér és kancellár hétfőn délelőtt czerk és ezrek sorfala között ment át gépkocsijával az eddigi német-cseh határon, mialatt egy rohamosztagos zenekar a Deutschland-dalt és a Horst-Wessel dalt játszotta. Az egybegyűlt tömeg a kancellár gépkocsiját elárasztotta virággal. Valóságos diadalút volt Hitler bevonulása minden faluba, de különösen *Henlein* szülőfalujába, Aschba. Asch piacon *Hitler* egyenként kezet szorított a szudéta-német párt kerületi vezetőségének tagjaival. Asch-élhagyása után a birodalmi vezér és kancellár folytatta útját Franzensbad felé. Ide 12.30 perckor érkezett meg és beírta nevét a fürdőhely aranykönyvébe. Innen továbbutazott Eger felé, ahova 1 óra 25 perckor érkezett meg. Eger útjait virágesővel árasztották el. A városháza bejáratánál *Wollner*, kerületi vezető fogadta a birodalmi kancellárt. Népszerűsége eltözött két leányka virágesokrot adott át *Hitlernek*, aki ezután fölment a városháza tanácsterembe. Itt kiterítve feküdtek az asztalon Eger város okmányai. *Wollner* kerületi vezető köszönetet mondott a Vezérnek, hogy Egerben ismét életre keltette a régi német eszászárság idejének fényét. *Hitler* megköszönte az üdvözlést és hangoztatta: küldetésének célja az volt, hogy a birodalomtól eddig elválasztva élt 10 millió németet visszavezesse a birodalomba. Elhatározása valóra vált.

Ezután *Henlein* Konrád, a szudéta-németek vezére köszöntötte *Hitlert*. Kijelentette, hogy a Vezér hatszáz év után beváltotta bajor *Lajos* szavát, aki megígérte a város felszabadítását.

A lengyel csapatok folytatják a tescheni vidék megszállását

Varsóból jelentik: A lengyel csapatok a megállapított terv szerint folytatják a tescheni vidék megszállását. Hétfőn vonultak be Freistadt és Karwitz iparvárosokba. A lengyeleknek azonnal átadandó Teschen és Freistadt vidékét október 12-ig megszállják a lengyel csapatok. A pénzügyi kérdéseket a pénzügyminisz-

térium által Teschenbe kiküldött külön bizottság intézi. Egyelőre a lengyel zloty mellett a csehszlovákia is forgalomban van. A lengyelek által átvett vidékek egyelőre katonai kormányzat alatt állnak, amíg a politikai hatóságok átveszik az igazgatást.

Nagy áresések lesznek a fontos népelelmezési cikkekben

Budapestről jelentik: A *Pesti Hírlap* közlése szerint az európai háború veszélyének elmúltával az élelmiszer-tartalékolási folyamat is, mely hónapok óta tartott és nagy drágaságot idézett elő, az élelmiszer-világcégek nagy lépési díjakat ajánlanak fel, hogy megszabaduljanak kötésektől, mivel a kereslet megszűnt az európai piacokon. A svájci export- és import-cégek beszüntették vásárlásaikat. Több országban hónapokra fedezték a szükségleteket a háztartások és ezért a fontos népelelmezési cikkekben nagy áresésekre lehet számítani.

A müncheni egyezmény négy nagyhatalma fegyverszünetet kezdeményez Spanyolországban

Párizsból jelentik: A Fournier ügynökség jelenti, hogy *Henning*, a benemavatkozási bizottság megbízottja, Burgosba utazik. Látogatása bevezetője Chamberlain, Hitler, *Mussolini* és *Daladier* kezdeményezésének, mely arra irányul, hogy Spanyolországban fegyverszünetet kössenek. Valószínű, hogy a két félnek De Valera ir elnök és Salazar portugál miniszterelnök közvetítő eljárását fogják ajánlani a nagyhatalmak.

Onnek is szüksége van arra,

hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet!

Játszva és a legrövidebb idő alatt tökéletesen megtanul németül!

most már III. kiadásában megjelent

Tanuljunk

könnyen

gyorsan

németül

című, magántanulásra kiválóan alkalmas nyelvkönyvből, amelyet

Dr. Ernst Hückel tanár,

a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója, a báró Eötvös Coll. tanára írt.

Ha valóban rövid idő alatt könnyen, szinte játszva akarja megtanulni az Ön számára nélkülözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vásárolja meg e művet, amelynek bővített, szójegyzékkel és a feladványok megfejtésével kiegészített

III. kiadása most jelent meg!

Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas német nyelvtan néhány hónap alatt érte el harmadik kiadását!

Ara füzve 200 lei és 10 lei portó.

Mindennapi olvasmányod

Irta: Bélteky László

Érdekes könyv látott napvilágot a közelmúltban. A könyv szerzője Jules Romier, a híres belga író és statisztikus, a könyv címe: „A zsidóság hatalma.”

Jules Romier ebben a munkájában statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a földkerekségen megjelenő napilapok, politikai, társadalmi folyóiratok és hetilapok nyolcvan százaléka részben, vagy egészben zsidó kiadók kezében van és irányításánál, szelleménél fogva a nemzetközi zsidó érdekek szolgálatában áll. Jules Romier megállapítja, hogy publicitásuk, elterjedtségük szempontjából 123 ezer számottevő napilap politikai és társadalmi folyóirat jelenik meg a világon, ezek közül 68 ezer Európában, míg 55 ezer a többi kontinensen. E százhuszonháromezer napilap és folyóirat közül nem kevesebb, mint 73 ezer — vagyis hatvan százaléka — teljes egészében zsidó tőkeérdekeltség szolgálatában áll, zsidó szellemi irányítás mellett jelenik meg és a technikai személyzettől, a nyomdászoktól, valamint a lapelárusítóktól eltekintve, ezek a vállalatok a lap szellemi előállításánál általában alig foglalkoztatnak tizenkét-tizenöt százalékban keresztény alkalmazottakat, akik természetesen kimaradnak az irányításból. A napilapok és folyóiratok további 15 százalékánál, vagyis 18 ezer 500 napilapnál és folyóiratnál harminctól—ötven százalékig, a további 11 százalékánál, vagyis 13 ezer 300 napilapnál és folyóiratnál tiztől—harminc százalékig és végül 2 százalékánál, vagyis 2500 sajtókiadványnál 10 százalékig érvényesül a zsidó tőke. Mindössze 14 ezer 700 napilap és folyóirat jelenik meg a földkerekségen, amely független minden zsidó tőkeérdekeltségtől és szellemi irányítástól és kizárólagosan a keresztény és nemzeti szellem hordozója. De érdekes, hogy — elvéve bár — ezeknél a vállalatoknál is lehet zsidó alkalmazottakat, kiadóhivatali tisztviselőket, ügynököket, sőt zsidó újságírókat is találni.

Mindent összegezve: a világon megjelenő napi sajtó és folyóirat-irodalom 75 százaléka kizárólagosan zsidó kezekben van, 13 százalékánál részben érvényesül a zsidó tőke és zsidó szellemi irányítás s a napilapok és politikai és társadalmi folyóiratoknak mindössze 12 százaléka áll a keresztény szellem és lelkiesség szolgálatában.

Megdöbbenő ez az adathalmaz és ha mindezekhez még azt is hozzávesszük, hogy ugyancsak Jules Romier kimutatása szerint, a távirati irodáknak és a sajtóügynökségeknek 64 százaléka is zsidó kezekben van, nyilván nem tulozunk, ha azt állítjuk, hogy a világ közvéleményét politikai és társadalmi tekintetben zsidók irányítják.

A zsidó sajtónak a közhangulatra és a közvélemény kialakítására gyakorolt elképesztő befolyását csak fokozza az a körülmény, hogy ez a sajtó rendszerint megtévesztésre spekulált és a maga portékáját nemzetiszínű csomagolásban dobja piacra.

Közelfekvő példát ragadhatunk ki erre nézve a magunk szűkebb életköréből és ez a példa — egy a sok közül — jellemző fényt vet az Erdélyben megjelenő magyar nyelvű sajtótermékek helyzetére is. Egy Müntzer nevű csernovitzi zsidó példál — aki magyarul sem tud — magyar nyelvű népujságot ad ki éppen Nagyváradon. Ennek a magyar nyelvű népujságnak egy cionista zsidólap volt munkatársa a jelenlegi szerkesztője és a szerkesztőségben egyetlen keresztény munkatárs sem foglal helyet. Ennek a zsidó tőkeérdekeltséget szolgáló magyar nyelvű népujságnak tömör és kifejező erejű címe azonban így hangzik: — „Magyar-

ság” — és ezzel a megtévesztő hatású, rikoltó vignettával lopják be egy idegen szellem fertőző és bomlasztó miazmait az erdélyi magyar néplélekbe.

Egyetlen példa ez a sok közül, amely talán az említett újság publicitását tekintve jelentéktelennek tűnik, annyira jelentéktelennek, hogy Jules Romier statisztikájából is minden valószínűség szerint kimaradt. A mi számunkra azonban, akik megszámláltatva álljuk sorsunkat és megszámláltatva nézünk erdélyi népközösségünk jövődjé elé — nem is annyira jelentéktelen, különösen, ha hozzávesszük, hogy magyar nyelvű napilapunk javarésznél többé kevésbé ez az általános helyzet.

Amint azonban a Jules Romier statisztikai munkájából is megállapítható, mindez nem elszigetelt, vagy egyedülálló jelenség, a világ egész keresztény közvéleményét és a legtöbb keresztény nemzet sajtóját a nemzetközi zsidó szellem befolyásolja, vagy tartja hatalmában. És, amint már említettük, ez a szellem annál veszedelmesebb, mert külszínre alkalmazkodni igyekszik a „talajhoz” és a „klímához” de végeredményben csak önmagát adja, azt mi lényege, bomlasztó és koncertált mérget, olyan mérget, amely végzetes is lehet egy népközösség, egy nemzet szervezetében.

Vannak aztán sorsdöntő, drámai pillanatai a történelemnek, olyan pillanatok és olyan helyzetek, amelyek parancsoló erővel kényszerítik ki ebből a kétszínű sajtóból is a leglényegesebb hangot: az őszinte, nyílt színvallást és állásfoglalást.

Ilyen ritka, drámai pillanatok sorsdöntő eseményeket éltünk át a közelmúlt napokban is. És ez az idegfelesztő élmény rendkívül tanulságos lehetett valamennyiünk számára.

Nem kellett hozzá még különösebb világnézeti iskolázottság sem, hogy az újságok nagy világkoncertjében meg tudjuk különböztetni a zsidó sajtó nemzetközi hangját, hisztérikusan rikácsoló organumait — a keresztény és nemzeti sajtó hangjaitól. A nemzetközi zsidó sajtó ezekben a kritikus napokban kész volt megtagadni az általa egyébként fennhangon hirdett ugynevezett „demokrácia” egyik legsarkalatosabb tételét is és egyrészt megfelelően kétszínű alakításáról, másrészt a körülmények kényszerítő hatása alatt, mindenfajta nemzeti érdekekkel nyíltan szembehelyezte a maga nemzetközi érdekeit. Sőt addig merészkedett, hogy abból az újkeletű zsidó közfelfogásból kiindulva, amely azt tartja, hogy „rajtunk, zsidókon már csak egy háború segíthet”, szinte leplezetlenül háborúra uszította a nemzeteket és nem átalotta a gyöngébb idegzetüket egy mesebeli — s, mint kiderült — ködből lévő bolsevista fantomhadsereg erejével riogatni.

Igyhát ezekben az izgalmas napokban mindenki előtt megvilágosodhatott az az életrehatárra vitt küzdelem, az a nagy és áthidalhatatlan érdekellentét, amely a zsidóságot és a keresztényvilágot, következésképpen a zsidó sajtót és a keresztény sajtót szembe állítja egymással. Ez a nagy szellemi és erkölcsi ellentét tulajdonképpen máskor is ott dolgozik, ott morzsolódik a felszín alatt. Ilyen nyíltan, ilyen leplezetlenül, ilyen félremagyarázhatatlan módon azonban, csak ritkán és kivételes időkben mutatkozik meg a sajtó tükrében. Egy roppant világnézeti küzdelem hadállásait világították most meg néhány pillanatra a pattanásig feszült, viharfelhős európai légkör cikázó villámai.

A vihar szerencsésen elmúlt, a tanulság megmaradt!

A jövőben minden azon mulik, hogy Jules Romier statisztikáját meg tudjuk-e rövid időn belül lényegesen változtatni. Ez pedig ott kezdődik, hogy mindenkinek meg kell néznie: milyen újságot tart a kezében!

Mussolini és Hitler a müncheni pályaudvar előtt; ahol a világtörténelmi találkozára érkező Ducet a Vezér fényes fogadtatásban részesítette

Diszravatalra helyezték Averescu tábornagy holttestét

Csütörtökön lesz az ünnepélyes temetés

Bucuresti. Saját tud. Averescu tábornagy holtteste hétfőn Kisselef-uli lakásán volt felravatalozva, de már az esti órákban átszállították az Atheneuba, amelynek kupolaacsarnokában két napon át megtekintheti majd a közönség a nagy halottat. Az átszállításnál tábornokok vitték vállukon Averescut, aki katonai díszegyenruhában, tábornagi botjával kezében fekszik a nyitott koporsóban.

Este gyászistentisztelet volt a ravatalnál, az Atheneuban, amelyen résztvett Miron Cristea miniszterelnök is. Vezérkari őrnagyok áll-

nak őrt a koporsó mellett.

Averescu tábornagy végrendeletét, kívánságához képest, csak a temetés után fogják felbontani, ami csütörtök délután lesz, a marosi mauzoleumban. Csütörtökön délelőtt az Ateneuból nagy katonai pompával fog megindulni a gyászmenet az állomásra, ahonnan a gyászvonat a délelőtti folyamán indul el. Ugyanekkor Marostiba szállítják a tábornagy feleségének, Clotilda asszonynak a holttestét is, aki mostanáig Averescu birtokán volt eltemetve.

A német birodalmi gazdasági miniszter Belgrádban

Allandó jellegű német-jugoszláv bizottság létesül a két ország közötti gazdasági kapcsolatok ápolására

Belgrádból jelentik: Funk német birodalmi gazdasági miniszter belgrádi látogatásának utolsó napján, hétfőn sajtófogadást rendezett. Ennek során kijelentette, hogy jugoszlávai látogatása eredményesen hozzájárult a német-jugoszláv gazdasági kapcsolatok megszilárdításához és elmélyítéséhez. Közölte, hogy állandó német-jugoszláv kormánybizottság ül össze. A bizottság tárgyalásai során foglalkozni fognak

a német-jugoszláv kereskedelmi kapcsolatok valamennyi kérdésével, hogy az eddigi kapcsolatok megszilárdítását és új, gazdasági és kereskedelmi szerződést készítsenek elő, mely több éven át marad majd érvényben. Kijelentette továbbá, hogy jugoszlávai látogatásának nem volt politikai célja, bár a gazdaságpolitikát nem lehet különválasztani az általános politikától.

Magyar polgármestert neveztek ki Csikszereda város élére

Saját tud. Előző híradásainkban megemlékeztünk arról, hogy Papp Danilának a Maros tartomány királyi helytartójának legutóbbi látogatása alkalmával felvetődött az a gondolat, hogy a kisebbségi új rendtartás intencióinak megfelelően a magyar többségű városokba és községekbe, arra alkalmas magyar polgármestereket kell kinevezni, illetve magyar községi bírót kell a falvak vezetésével megbízni. Ennel megfelelően meg is történtek az első ilyen értelmű kinevezések. Ditró nyolcezer lakosú gyergyói községbe dr. Gaál Endrét, a Csiki Magánjavak ny. igazgatóját neveztek ki bírónak. Igaz azonban, hogy dr. Gaál csak néhány napig töltötte be állását, mert a katolikus iskola ügyében tett intézkedéseire történt felsőbb hatósági észrevételek miatt, állásáról lemondott.

Az elmúlt pénteken érkezett meg a tartományi királyi székartó leirata a megyefőnökség-

hez, amely szerint Csikszereda megyeszékhelyű város élére Szász Gerő ügyvédet, alpolgármesternek pedig dr. Sárcea Aurél törvényszéki bírót neveztek ki. Az új polgármester csikszintimrei származású harminckett éves székely ember, míg dr. Sárcea éveken át állott alkalmazásban a helyi törvényszéknél tanácsbírói minőségben. Mindketten teljes mértékben bírják a lakosság bizalmát Eskütételük és beiktatásuk szombaton ment végbe. Victor Mihail ezredes-megyeifőnök, Imets Ákos főjegyző, Ghiața utkár kíséretében érkezett meg répkocsival délután egy órakor a városához, ahol a város tanácstermében kezdetét vette az eskütétel és beiktatás. A megyefőnököt Corduban törvényszéki bíró volt polgármester fogadta az egész városi tisztviselői kar élén. Victor Mihail megyefőnök felöltöztette a kinevezési okiratokat, majd Szász polgármester és dr. Sárcea alpolgármestertől kivételt a hivatalos esküt. Utána beszédet mondott a megyefőnök és ismertette a kormány célkitűzéseit, üdvözölte az új fő- és alpolgármestert, melyre Szász Gerő válaszolt, biztosítva a megyefőnököt és a kormányt, hogy a legteljesebb törvényesség szellemében fog működni és ezt a tisztviselői kartól is elvárja, bár ezen a téren a városi tisztviselői kar soha panaszra nem adott okot. Szász polgármester válasza után a megyefőnök mondott köszönetet Corduban volt polgármesternek működéséért. Szavait Corduban v. polgármester köszönte meg és sok szerencsét kívánt Szász új polgármesternek munkásságához. Végül Tóke Béni városi főjegyző bucsuzott el a volt polgármestertől a tisztviselői kar nevében és üdvözölte az új polgármestert. A megyefőnökség korából kiszivárgott hírek szerint dr. Jakab Lajos volt ügyvédet, csikjenőfalvai községi főjegyzőt, főszolgabíróvá nevezték ki, valamint nem sokkal később dr. László Dezső gyergyószentmiklósi ügyvéd, v. orsz. képviselő polgármesteri beiktatása sem.

ÚJ VEZETŐSÉG MAROSVÁSÁRHELY ÉLÉN

Saját tud. Papp Danila királyi helytartó Marosvásárhely polgármesterévé dr. Curta Eugen nyugalmazott orvostábornokot, míg alpolgármesterévé Szilgyártó Gábor református kollégiumi tanárt nevezte ki. A hivatali beiktatás a város háza dísztermében a város összes tisztviselőinek jelenlétében történt meg.

Százezer leiből „csak” tízezer leit emelt el a „nagy-lelkű” tolvaj

Temesvár. Saját tud. Egészen szokatlan lopás ügyében indított nyomozást röviddel ezelőtt a temesvári rendőrség.

Fekete Ilona, aki a Józsefkülvárosban lakik, feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki lakásáról tízezer leit ellopott. A detektívek megjelentek a helyszínen s a károsult otthonában a legnagyobb meglepetéssel állapították meg, hogy jelen esetben a lapások kronikájában szinte páratlanul álló esemény történt. A tolvaj ugyanis egy 100 ezer leit tartalmazó fehérnemű közé rejtett pénztárcából emelte el a 10 ezer leit s 90 ezer leit „érthetetlen okból” hátra hagyott.

A gyanú Fekete Ilona ismerősére Turbus Erzsébet nagyváradi illetőségű nőre terelődött, akit elő is állítottak a rendőrségen. Kihallgatása során a gyanúsított be is vallotta, hogy a pénzt ő emelte el, midőn barátjának a takarításban segédkezett. A továbbiak során elmondotta, hogy megkárosított barátjának férje főpincér, aki most kapta kézhez övadékát. Neki csak 10 ezer leire volt szüksége, hogy a vele közös háztartásban élő „völegényén” segítsen. A többi pénzhez már csak azért sem nyúlt, mert sajnálta barátját egészen kifosztani.

A nyomozó hatóságok természetesen őrizetbe vették a „nagy-lelkű” tolvajt, aki egyébként Basch Anna lakását is kifosztotta s onnan 22 ezer lei értékű ékszert lopott el. Kiderült az is, hogy „völegényével” szemben sem volt kiméletes, amennyiben annak ócskakereskedésre szerzett 36 pár cipőjét eladta 900 leiert, hogy magának a kapott összegben egyetlen pár lakkcipőt vehessen.

A detektívek kihallgatása után a Turbus Erzsébettel közös háztartásban élő völegényét, Tar István állás nélküli pincéret is előállították s mindkettőjüket átadták az ügyésznek.

Nagyszabású hitvalló-ünnepség — az új munka-esztendő megnyitóján

Temesvár. Saját tud. A város valamennyi katolikus, magyar jellegű egyesülete vasárnap tartotta meg ünnepélyes munkaévmegnyitóját Veni sancte-vel, közös szentáldozás és nagyszabású hitvalló-ünnepség keretében.

A Veni sancte délelőtti félkilenc órakor volt a székesegyházban, több ezer hívő részvétele mellett. Kayser Lajos pápai preláts, nagyprepost mondotta az ünnepélyes Veni sancte s utána a szentmisét. A köruson a gyárkúlvárosi katolikus ifjúsági egyesület énekára működött közre Wittmann Pál gyárvarosi egyházi karmester vezetésével. Evangélium után Fodor József hittanár, központi pap mondott ünnepi szentbeszédet. A szentmise alatt közös szentáldozáshoz járultak az egyesületi tagok, a szentáldozást Kayser nagyprepost és Unterwéger Lotár dr. kanonok, papneveldei rektor osztotta ki.

Délután öt órakor a józsefvárosi impozáns katolikus fiúiskola dísztermében nagy, bensőséges hitvalló-ünnepséget rendeztek. Az ünnepség a Királyhímnussal vette kezdetét, amelyet a közönség állva hallgatott végig, majd:

Metzger Márton dr. józsefvárosi prepost plebános mondotta a megnyitóbeszédet. A lelkes szavú, nagyhatású beszéd után az egész közönség állva elénekelte az eucharisztikus kongresszus hímnuszt, mialatt az emelvényen szétlebegett a függöny s a Szociális Testvérek által finom kezekkel megrendezett előkép tűnt fel, a dallam szavait szemléltető formába öltve:

Krisztus kenyér s bor színében

Ur s Király a föld felett!

Forrassz egyvé békességben

Minden népet s nemzetet!

A hitvalló ünnepség további során Fischer Aladár az aradi római katolikus fiugimnázium igazgatója mondott beszédet, majd a katolikus leányok kara elénekelte Szegő Ferenc karnagy vezetésével a „Hiszek a szent szívhben” kezdetű karenekét. Fink Elly elszavaltá Mentés Mihály: „Te vagy a szikla” című költeményét, egy alkalmi vegyeskar pedig előadta a „Glória szálljon a mennybe fel” című éneket. A megjelent közönség ezután nyilvánosan elmondotta a Hitvallást, amelyet Rech K. Géza apátplebános vezetett be és végül elénekelte a pápai hímnuszt. Az ünnepség után valamennyien a józsefvárosi plébániatemplomba vonultak és résztvettek az októberi rózsafüzér-ájtatosságon, amelyet szent ségi áldás fejezett be.

Életbevágóan fontos orvosi könyvek asszonyok és anyák részére!

A nő a változás korában

Egy tapasztalt nőorvos megfigyelései és gyakorlati tanácsai. (25 ábrával.) Irta: dr. Földes Lajos Ara 95 lei

A fiatal anya

Egy gazdagon illusztrált könyv tartalmazza mindazt, amit a fiatal anyáknak szülés előtt és után, valamint a csecsemő ápolásáról tudniuk kell. Irta: dr. Földes Lajos Ara: 95 lei

A női betegségekről

Megelőzés — Védekezés — Gyógyítás.

E munka az őszes előforduló női megbetegedésekkel foglalkozik. Egészséges és beteg nőknek egyaránt fontos! Irta: dr. Földes L. Ara: 125 lei

HIREK

MAGYAR LAPOK Keresztény magyar napilap

Nagyvárad, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900 félévre 450 negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**
Kéziratokat nem örvényünk meg és nem adunk vissza.

Fehérkenyérrel „bombázták” Madridot a nemzetiek

Burgoshól jelentik: Hétfőn délután harminc nemzeti bombavető repülőgép állandóan Madrid felett keringett, noha a köztársaságiak léghárító ütegei szakadatlanul tüzeltek rájuk. A bombavetők 178 fehér kenyéret dobáltak le Madrid számára, abból az alkalomból, hogy Franco tábornokot két év előtt választották államfővé. A kenyérral való bombázás este 6 óráig tartott és valamennyi repülőgép épségben tért vissza állomáshelyére.

Pap Danila tábornok, királyi helytartó hivatalos látogatása Tordán. Torda. Saját tud. Pap Danila tábornok, Marostartomány királyi helytartója hivatalos látogatást tett Tordán, ahol a hatóságok élőkön Radulescu Emil ezredes-megye főnökkel ünnepélyes fogadtatásban részesítették. Pap Danila királyi helytartó, megköszönve az üdvözléseket beszédet intézett a tiszteletre egybegyűltekhez, majd öfelségét, Mihály nagyvajda trónörökösét és az Uralkodó Házat élte. A megyeházán lezajlott ünnepélyes fogadtatás után a királyi helytartó a városházára látogatott el, ahol Ardelean György városi vezértitkár fogadta. A hivatalos formások elintézése után Pap Danila tábornok, szívélyesen elbeszélgetett a tisztviselőkkel, majd délben 1 órakor visszautazott Gyulafehérvárra.

EBBEN AZ ÉVBEN SEM LESZ ADÓ-ÖSSZEÍRÁS. Bucurestiből jelentik: A fővárosi lapok valószínűnek tartják, hogy ebben az évben sem tartják meg az adóösszeírásokat.

A megyefőnökség felhívása. A biharmegyei prefektúra kéri azokat a magánosokat és intézményeket, akiknél az alkotmány emlékére emelendő emlékmű gyűjtőíve van, akár gyűjtötték arra, akár nem, sürgősen adják vissza a prefektúrán.

Uj vezetőügyész a szatmári törvényszéken. Szatmár. Saját tud. A temesvári táblához kinevezett Vlad Enescu szatmári vezetőügyész helyére az igazságügyminiszter Radescu Mircea törvényszéki tanácselnököt nevezte ki. Radescu Mircea évek óta a szatmári törvényszékes teljesít szolgálatot. Ugyanakkor dr. Maioreanu Ioan szatmári osztályügyészt a zilahi törvényszék vezetőügyészévé nevezték ki.

NEGYVEN SZÁZALEKOS BUKÁS A MAROSVÁSÁRHELYI ÉRETTSÉGI VIZSGÁN Saját tud. Beszámoltunk pár nap előtt az írásbeli érettségi vizsgák eredményéről s közöltük, hogy a 92 jelentkező közül 80 jutott szóbeli vizsgára. A szóbeli vizsgálatok tegnap értek véget s a kihirdetett eredmény szerint 55 jelentkezőt nyilvánították érettnak.

Kis adótartozásért is elárverezhetők az ingatlanok. Bucurestiből jelentik: A végrehajtási-törvény megengedi, hogy a kincstár ingatlan árverést kérjen adókövetelésének behajtására, bármilyen kicsiny adótartozásról van is szó. A törvényes rendelkezés alapján most az ilfovi törvényesek árverést rendelt el Elena Vitez bucaresti ingatlanára, mire a tulajdonos a Semmitőszékhez jogorvoslatot nyújtott be azzal, hogy a kérdéses törvényszakasz ellentétben áll az alkotmánnyal, mert a kicsiny összegért történt eladás egyértelmű az alkotmány 72. szakaszában sérthetetlennek nyilvánított tulajdonjog kisajátításával. A Semmitőszék a jogorvoslatot elutasította és kimondta, hogy a kincstár ingatlan árverési joga bármilyen kicsiny adótartozásról van is szó, nem ellenkezik az alkotmánnyal.

A tordai törvényszék új főelnöke. Torda. Saját tud. A tordai törvényszék főelnökéül dr. Popa Joan törvényszéki bírót, jelenlegi polgármestert nevezték ki, akit ünnepélyes keretek közt iktattak be tisztségébe.

Zürichi zárlat. Párizs 11.70 fél, London 20.97 fél, Newyork 438.37, Brüsszel 74.07 fél, Milánó 23.07 fél, Amszterdam 238.50, Berlin 175, Prága —, Varsó 83, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Megértő bírósági ítélet az írásbeli érettségi vizsgán leleplezett diák-trükk ügyében. Nagyvárad. Saját tud. Szokatlan családi pert tárgyalt ma a törvényszék büntető tanácsa. A per fővádlottja Szűcs János lipovai fiatalember volt, aki — rossz tanuló lévén — egyik barátját, a már teljesen érettségizett Bután Pált küldte el maga helyett az érettségire. A család úgy derült ki, hogy Mihulin igazgató annakidején telefonfigyelmeztetést kapott: „Vigyázat az írásbeli vizsgára jelentkezett „Szűcs” nem Sücs Joan”. A figyelmeztetés után igazolásra szólította fel az írásbelin dolgozó Bután Pált, aki beismerte, hogy barátja helyett jelentkezett a vizsgára. Mihulin igazgató ekkor értesítette a rendőrséget s a két fiatalember ellen megindult a büntető eljárás. A most megtartott tárgyalás során Szűcs védője azt fejtette, hogy a fiatalember nem volt tisztában azzal, hogy mit követ el s a távollevő Bután Pál sem ítélték el súlyosan cselekedetért, miután nem pénzért, hanem barátságból jelentkezett, felkészületlen osztálytársa helyett érettségire. A bíróság rövi tanácskozás után Szűcs Jánost egyhónapi fogházbüntetéssel sújtotta, a büntetés végrehajtását azonban háromévi próbaidőre felfüggesztette.

NYIRŐ JÓZSEF KÖSZÖNETE. Torda. Saját tud. Röviddel ez előtt egy lelkes tordai műkedvelő gárda, szabadtéri előadásban bemutatta Nyirő József nagyszerű színművét: a Jézusfaragó embert. Az előadásnak oly nagy sikere volt, hogy azt többször is meg kellett ismételné. Nyirő József most meleg hangú levelet intézett az előadás rendezőjéhez: Bethlen Mária grófnőhöz. Lveleiben a kiváló író elismerését fejezi ki a műkedvelő gárda nagyszerű teljesítménye iránt s külön köszönetet mond Bethlen Mária grófnőnek, aki személyesen rendezte a darabot.

Elesett, agyvérzést kapott és meghalt Csikszereda. Saját tudósítónktól. Egyik korai reggel szolgálatba indult Hévízi József gyergyószentmiklósi 41 éves vasuti fűkező. A járdán megcsúszott, elesett és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy otthonában néhány óra alatt kiszervezett. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen vasutas az esés következtében agyvérzést kapott és az végzett vele.

SULYOS ÍTÉLETEK A PIACI KIHÁGÁSOK ÜGYÉBEN. Marosvásárhely. Saját tud. A piaci árak maximalásáról szóló rendelet értelmében viszontelárusítók a termelőkötől csak 9 óra után vásárolhatnak. Még a nyár folyamán történt, hogy a rendőrség közgei tettenérték Malek Mór marosvásárhelyi viszontelárusítót, aki két kosár ugorkát vásárolt a meghatározott idő előtt. Az ügy a járásbírószághoz került, Maleket háromhavi elzárásra és 5000 lei pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletet most a törvényszék jóváhagyta. — Ugyancsak most tárgyalta a törvényszék özv. Oprean Ioanné árdrágítási perét is, akit a járásbírószék annakidején 5000 lei pénzbírsággal sújtott, mert a zöldpaprikát a megengedettnél 2 leivel drágábban árulta. A törvényszék ebben az esetben is helybenhagyta a járásbírószék ítéletét.

Nem nyitnak vasárnap a borbélyok Nagykarolyban. Saját tud. Az itteni borbélyok egyhanguan a vasárnapi zárás mellett döntöttek. Ezt a határozatot minden borbélyüzletben a munkaügyi felügyelőség által látalmazott, kifüggesztett felírás közli a közönséggel.

Balla Borisz:

A MEGSEBZETT

A kiváló fiatal katolikus író, akinek a Niczky-növendék című regénye annakidején az irodalom nagy eseménye volt, ebben a rég várt nagyvonalú művében a kor jobb lelkeit foglalkoztató lelki nyugtalanságnak ad meglepően eredeti hangot. Hőse Stail báró, aki a lélek örök nosztalgiaitól úgyze keresi a megnyugvást és a boldogságot, míg a kegyelem világszágában meg nem látja az igazság egyetlen útját, míg meg nem találja a szerelem sivar kalandjai után a szentség nagy és felemelő érzését.

Révai kiadás. Ára füzve 132 lei.

Feljegyzések

A nagy párizsi hetilap, a *Candide* még szept. 22-én, tehát két nappal a müncheni döntés előtt vezércikkben a következőket írta:

„Három évszázados elnyomatás után a csehek végül vissza nyerték nemzeti függetlenségüket. Semmisen méltóbb nagyobb tiszteletre, mint a nemzeti szellemnek ez az állhatatossága a történelem viszontagságai közepe.”

„Azonban új fejezet kezdődött. A csehek uralmát hitelesítették más fajú népekre. Két ut előtt állottak: vagy faj nélkül asszimilálni tudják őket, avagy megtalálják velük az együttélés módját. Enélkül elkerülhetetlenül új problémának kellett születnie.”

„Ime, ez az, amit a mi politikusaink és a szovjet-oroszok nem akartak meglátni, éppen olyan kevéssé, mint Prágának összes rossz barátai. Ime, ez az, amiért ennek az egészen új államnak a hanyatlás útjára kellett kerülnie, a boldogság felettébb rövid korzaka után.”

„Ebben az esztendőben még talán lett volna idő ennek a nagyon nehéz kérdésnek bátran nekimeni. Az utolsó lehetőség Nürnberg volt, Benes úr és rossz tanácsadói azonban helyesebbnek találták, hogy kitérjenek a becsületes megoldásoknak és a jövőre bízták magukat. Elkövetkezett Nürnberg s már minden késő lett.”

„Bennünket szövetség két Csehszlovákiához. Ez kétségtelen. Egy pillanattig sem tagadjuk, hogy a csehországi belső zavargásokat kívülről táplálták. El kell azonban ismeri azt is, hogy a napi manőverek hatástalanok maradtak volna, ha a szudéták a hitleri diktatúrát nem helyezték volna fölébe Benes úr demokraciájának.”

„A fenyegető háborus veszedelmi bennünket a demokráciák szörnyű dilemmája elé állított. A diktatúrákkal szemben a demokráciák az követelik, hogy semmi fontos ne történjék a többség hozzájárulása nélkül. Ha nem akar az ember abszurd helyzetekbe kerülni, világos, hogy nem lehet népszavazást rendezni minden külpolitikai döntés előtt. Mindazonáltal az is szükséges, hogy a kötelezettségek, melyeket a miniszterek vállalnak, a parlamentek pedig jóváhagynak, valóban meg is feleljenek a lakosság mélyesleges vágyainak. Szerződéseket aláírni könnyű. A végrehajtás pillanata az, amikor szükség van a közvélemény támogatására. Amde a francia közvélemény — épenugy, mint a brit dominiumoké, — soha sem voltak ilyen bonyolult kötelezettségek hálózata mellett.”

„Ilyen körülmények között arra kellett határozniuk magunkat, hogy kövessük az angolokat, akik nem akarták a háborút és nem is voltak abba a helyzetben, hogy azt megcsinálják. Daladier és Bonnet urak tehát, tulságos öröm nélkül csatlakoztak egy kompromisszumhoz, melyet 20 év tévedései elkerülhetetlenné tettek.”

„A kommunisták ellenben siratják az elvesztett háborút. S közben szervezik az építőmunkások sztrájkját...”

Egy héttel ez előtt, amikor ez a cikk íródott, nem volt egyéb, mint egy kicsiny jobboldali parlamenti csoport s egy hetilap nézete. Münchenben kiderült, hogy az a francia kormány hivatalos álláspontja is. Az a tomboló lelkesedés pedig, mellyel a müncheni kötést az egész francia nép fogadta, világosan megmutatta, hogy ezt a nézetet egész Franciaország osztja. Ezt pedig érdemes feljegyezni. (Skin).

Családi dráma. Temesvár. Saját tud. Kutefa Károly lugosi munkás Temesváron felkereste válfőfőben levő feleségét, aki egyik vendéglőben volt cseléd. A férj a harminckétes asszonyt kihívta az udvarra, s amint az megjelent, késsel támadt rá és hat szurással megsebezte. Ezután önként jelentkezett a rendőrségen. A nyomozás során fogják megállapítani, vajjon előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkossági kísérletről van-e szó.

Itt a piros, ott a piros. Máramarosszégeről jelentí sajt tudósítónk. A rendőrség őrizetbe vette Fux-Perl Bernát, Abrahamovics Izák, Hoch Juda és Dub Herman vásári szipistákat, akik „itt a piros, ott a piros” játékkal fosztották ki a falusiakat.

Országos vásár Tordán. Sajt tud Tordán október 28-án tartják meg az országos állatvásárt és 29-én a kirakó vásárt. Az állatfelhajtás a-mcs korlátozva.

Nagy tűz egy szatmármegyeyi községben Szatmár. Sajt tudósítónktól. Tegnap délelben 12 óra körül a szatmármegyeyi járásban levő Veresnart községben borzalmas tüzvész pusztított. Hőtor László gazdálkodó istállójában. Az eddigi jelek szerint gyermekek gyufával játszódtak és meggyújtották a padlások felhalmozott szénát. A magára kuszó lángnyelvek pillanatok alatt elterjedtek a tetőzetben, majd belekapáltak Dragos György földműves házába, amely szintén leégett. A szél tovább hordta a pernyét. Mancz György gazdálkodó lakóháza és gazdasági épületei is kigyulladtak. A tomboló elemmel harcoló lakosság minden erőfeszítése hiábavalónak bizonyult, mert a kigyulladt épületek közül egyet sem sikerült megmenteni. Szerencsére a szél megszűnt és ezzel a falu felől elmúlt a veszedelem. A kár közel megymillió lei. A vizsgálat folyik.

OKTÓBER 9-ÉN AVATJÁK FEL A NAGYBÁNYAI SZENT JÓZSEF OTTHONT. Sajt tud. Jelentettük, hogy a nagybányai római katolikus hívek dícséretes áldozatkész-séggel közel kétmillió lei költséggel gyönyörű kulturális építeték, amelyet Szent Józsefről neveznek el. A munkálatok már a teljes befejezéshez közelednek. A Szent József Otthon megáldása október 9-én nagy ünnepség keretében fog megtörténni. Az ünnepi szentmisét Fiedler István megyéspüspök a nemrégben új díszbe öltöztetett Szentháromság templomban mutatja be, majd procesz-szió élén a Szent József Otthonhoz vonul, ahol elvégzi a megáldást. A nagybányai római katolikusok ünnepére az egész környék magyarsága készül.

Nagy kínálat és vásárlási kedvetlenség a csikseredai országos vásáron. Sajt tud. A napokban lezajlott országos állat- és kirakóvásár ezidén nem váltotta be a hozzáfűzött várakozást. Nagy felhajtás volt állatokban, azonban összesen csak hatszázöt vásárt kötöttek. Legnagyobb részüket marostordai gazdák és marhakereskedők vették meg. Első osztályú tehén tízezer leiert cserélt gazdát. Másodosztályú nyolcezer lei volt, de lehetett kapni harmadrendű minőségű tehenet már ötezer leiert is. Hízott ökor ára élőszulyban tizenhét lei volt. Igás ökor párja pedig nyolc-tizennégyezer lei között váltakozott. Érdekes, hogy lovakban, bár nagy volt a kínálat, vásárt nem kötöttek. Különben első osztályú pár loárt huszezer, míg másodosztályúért tizenhat-tizenkettő ezer leiert kérték. A kirakóvásáron óriási kínálat mellett szokatlanul gyöngye kereslet mutatkozott. Az egyes kereskedők még a hely- és vámpénzt sem keresték meg.

Tánc a halálba. Temesvár. Sajt tud. Weizner Miklós helybeli gyárkúlvárosi lakos gyakran kirándult Ujiróda községbe s ott mindig résztvett a vasárnapi táncmulatságon. Weizner Miklós most vasárnap is elment a faluba táncolni. A tánc alatt azonban hirtelen összerokadt és rövidesen meghalt. A hatvan éves tánc kedvelőt szív-éselhűdés ölte meg.

Kiosztották a mesterkönyveket Tordán. Sajt tud. A tordai Munkakamara az új ipari mester- és segédkönyveket már kiosztotta és október közepén az új iparos-vizsgák a kamaránál megkezdődnek.

Mindenfelé kitünő hírnévnek örvend a nagyváradi Rimanóczy Gőzfürdő és Szálloda

A Nagyvárad város tulajdonát képező Rimanóczy-gőzfürdő és szálloda hajdan fogalom számba ment ebben a városban. Amikor néhány éve elvezetett Bica Lajos volt szenátor lett a szálloda és gőzfürdő bérlelője, újból a régi hagyományok lettek urra a jövevény Rimanóczy-szállodában, amely most ismét bármelyik fővárosnak díszére válna Bica Lajos áldozatokat nem ismerve, tekintélyes befektetésekkel, hatalmas átalakításokat végeztetett rövid néhány esztendő alatt, nemcsak a szállodában, hanem a gőzfürdőben is, amely most egyetlen, higenikus, példás tisztaságu és pompásan felszerelt közfürdője a városnak.

Hoessz esztendőket után Bica Lajos az első bérlelője a szállodának és a gőzfürdőnek, akinek nemcsak az üzleties haszonhuzás a célja, de mindenkor szem előtt tartja a város vagyonának megbecsülését és gyarapítását is. Átalakításokkal, új berendezésekkel Bica Lajos modernné, minden tekintetben korszerűvé tette a Rimanóczy gőzfürdőt és szállodát, amely most ismét a legkényesebb igényeket is kielégíti. A szálloda fővárosi stílusban berendezett elegáns hallja — amely szintén az új bérlelő érdeme — a szállodaszobák tisztasága és kényelme, az udvarias, gondos kiszolgálás, messze föltúlulja a vidéki fogalmakat. És ugyanez tapasztalható a szálloda mellett működő, kitünően felszerelt és jókarban tartott higenikus tisztaságu gőzfürdőben is, amely — miként ezidén is — minden esztendőben valóságos megujul és a bérlelő nagy áldozatkészége folytán meglepetésszerűen gyarapodik.

A gőzfürdő egyébként, a hétfői szünnapot kivéve, minden hétköznap reggel 6-tól déli 12 óráig és délután 2-től este 6-ig tart nyitva, ezenkívül vasár- és ünnepnapokon reggel 6-tól déli 12-ig van szolgálat a gőzfürdőben.

A Rimanóczy-szálloda és gőzfürdő nemcsak mérsékelt polgári árainak, hanem a kifogástalan és minden tekintetben fővárosi vezetésnek köszönhető nagy népszerűségét. Ez az oka annak, hogy nemcsak vidéki vendégek keresik fel előszeretettel, de előkelő külföldi vendégeknek is a legkedveltebb szállóhelye lett a mindenfelé jó hírnévnek örvendő Rimanóczy-szálloda.

Ünnepélyes külsőségek között iktatták be dr Vargha Bélát az unitárius egyház új püspökét

Kolozsvár. Sajt tud. Vasárnap délelött iktatták be ünnepélyes külsőségek között az erdélyi unitárius egyház új püspökét dr Vargha Béla teológiai tanárt. Az ünnepélyes beiktatás a Maréchal Foch-utcai unitárius templomban zajlott le és azon kivétel nélkül megjelentek a város katonai és polgári hatóságainak, valamint a különböző egyházaknak képviselői is. A nem minden-napi ünnepségen Ienciu közoktatásügyi vezér-felügyelő útján a kormány is képviseltette magát. Vasárnap délután az unitárius egyház zsinati főtanácsát tartották meg, amelyen igen nagy számban vettek részt az egyház hívei. Hétfőn délelött pedig újabb ünnepség színhelye volt az unitárius templom, ekkor ugyanis 24 papot avattak fel. A háromnapos ünnepség szombati program-pontjában az Unitárius Nőszövetség és az Unitárius Irodalmi Társaság ülése szerepelt. Ez utóbbi ülés keretében osztották ki dr Ferenczy Géza elnök irodalmi díját is, amelyet pályázaton kívül Gyallay-Pap Domokos írónak ítéltek oda „Nyár-Solymoson” című művéért.

A jó doktor Bácsi

A doktor bácsi alacsony termetű, kerekkoponyájú ember volt, soha sem láttam világos ruhában s fekete kabátjából csak a gallérja és fehér, hosszú nyakkendője vaskított. Az arc-bőre is fekete volt, egy kissé himlőhelyes és ritkás fekete bajuszt viselt. Erre a megjelenésre gyermekkoromból emlékszem. Valószínű, hogy tragikus halála idején már fehér lehetett a bajusza és a haja is, ha idők folyamán ki nem hullott. A doktor bácsit ugyanis már nagyon régen nem láttam. Pedig jól ismertük egymást. Legelső emlékem nagyon régi róla. Az apám szülőjében volt látogatásban akkor, a nővéreivel, Ritoók Emmával és Micával, aki magas, szikár hölgy volt, derékban szorosra fűzött bluzban, fekete kontyjal és fekete szemmel. Féltém tőle. A doktorbácsitól is, pedig nagy gyöngédséggel gyöngyögtatott gyökori gyermek-betegségeimből s az orvoságok, amiket rendelt, legtöbbször józú szürpukok voltak... Mégis féltém tőle. S ha azt kérdezte, fáj-e a torokom, soha se mertem bevallani, hogy fáj és csak annyit motyogtam:

— Egy kicsit...

A doktor bácsi, immár néhaivá lett jó dr Ritoók Zsigmond, bizony okot is adott erre a félelemre. Gyermekkorában egy villamos elütötte a budapesti Rákóczi-uton és akkor eltört az állkapcsa, ami hibásan forrott össze és ez különös kifejezést adott arcának. Nagy tudománya, kiváló orvosi kvalifikáció mellett alighanem ez is hozzájárult ahhoz, hogy egyetemé tanár korában a növendékei hallatlanul respektálták.

És ez nem is csoda. A magyar orvosi kar egyik büszkeségét becsülte benne, úgy elméleti tudása, mint nagy gyakorlati messze kiemelték kortársai közül. Magas polcra jutott. 1910-ben egyetemi magántanár, 1931-ben egyetemi rk. tanár lett, 1933-ban pedig a budapesti köz-kórházak központi igazgatója. Könyveket is írt, az orvosi tudomány fejlődésének minden ága érdekelte, bár ő mindvégig belgyógyász maradt s a régi Magyarország legjobb diagnosztái közé tartozott. Mint egyetemi tanár, lelkes híve volt a numerus-clauzusnak s volt idő, mikor ellene is tüntettek a pesti egyetem zsidó orvosnövendékei.

Amilyen jó orvos volt, olyan példás családi életet is élt. A felesége, Thormay Mária, Thormay Cecil húga, tüneményesen szép, elegáns asszony hírében állt; a század elején a legünnepeltebb úrasszonyok egyike volt s az egyetemi újság bábjain mindig megjelentek.

Különben szoros kapcsolatban állt a konzervatív magyar irodalommal, nővére, Ritoók Emma és sógornője, Thormay Cecil révén s melleg barátság fűzte Pekár Gyulához is.

A jó doktor bácsi holt tetemét már eltemették Pesten. De volt betegéi emlékében még sokáig élni fog halk hangja és szinte érezhetetlen érintése, amint megkopogtatta a beteg hátát, mellet s megírta arról betűvel a jó recepteket. (H. Ö.)

SZÍNHÁZ

Szombaton a Kék róka nyitja meg az új színházi évet Nagyváradon

Folyó hó 8-án, szombaton nyitja meg a kolozsvári Thalia színház az új színházi évet, amely alkalommal az utóbbi évek legnagyobb sikerű darabja, a Kék róka kerül színpadra. A Kék rókának a budapesti Kamara Színházban elért páratlan nagy s osztatlan sikere után Európa összes nagy színházai újra műsorra tűzték ezt a ragyogóan szellemes és példátlanul izgalmas ütemű vigjátékát, amely a maga több mint kétszáz előadást megért tavalyi szezon-sikere után az idén is tovább folytatja diadalmos előadás-sorozatát.

Az utóbbi évek legnagyobb meglepetése is sikere ez a briliáns Herceg-darab, amely egyesíti magában a híres francia vigjátékok finom szellemességét és a világhírű Molnár-darabok bozorkányos és meglepő ötleteit. Egyik nevetés a másikát éri s a következő percben a legerősebb drámaívá izzik a cselekmény és minden a legmagasabb irodalom és művészet jegyében.

A rendkívül nagy gonddal és figyelemmel előkészített bemutató előadás főszerepeit a prózái együttes legjobbjai: Erényi Böske, Fényes Alice, Nagy István, Mészáros Béla és Lantos Béla játszzák.

A Kék róka előadásai után Solt Endrénék, még ma is nagy sikerrel színpadon vigjátéka, a Nincsenek véletlenek, valamint Alfréd Ghery világhírű vigjátéka, a Hatodik emelet a soron a következő bemutatók. Közben a román-magyar

kulturális együttműködés tiszteletére színrehozta a színház Eftimiu Viktor monumentális alkotását, a Prometheus.

MŰSOR:

Szombaton, október 8-án este 9 órakor: **Kék róka.** (A világhírű vigjáték teljesen új betanulásban. Erényi Böske, Fényes Alice, Nagy István, Mészáros Béla, Lantos Béla felléptével. Rendező: Szabados Árpád.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Kék róka.**

Vasárnap este 9 órakor: **Kék róka.**
Hétfőn este 9 órakor: **Prometheus** (V. Eftimiu monumentális színháza. Kádár Imre rendezésében és rendezésében, a román-magyar kulturális együttműködés tiszteletére. Beethoven Bach és Händel kíséretével. Nagy István és Fényes Alice a főszerepekben, a teljes együttes fellépésével.)

Kedd este 9 órakor: **Nincsenek véletlenek.** Solt Endre óriási sikerű vigjáték újdonsága Fényes Alice, Erényi Böske, Harmath Jolán, Paal Magda, Rajnai Elli, Báza Eva, Nagy István, Mészáros Béla, Tóth Elek, Deásv Jenő, Ráthelyi Ödön, Rajnai Sándor, Lantos Béla, Szabados Árpád, stb. stb. felléptével. Rendező: Szabados Árpád.

SPORT

A feleki autóverseny

Szédületes eredménnyel győzött Hans von Stuck a versenykocsik kategóriájában

Kolozsvárról jelentik: Vasárnap nagyszámú nézőközönség jelenlétében bonyolították le az évenként megrendezésre kerülő nagyszabású nemzetközi feleki autóversenyt. Az idén Hans von Stuck, a kiváló német versenyző is elin-

ség átszámítást. Nem vártak tőlem többet, hát megmutattam — és kamaszos vidámsággal nevet. — Az igaz, hogy ehhez mindent be kellett adnom. Irtózatossá idegfeszültséggel hoztam fel a gépemet. Azt mondtam magamnak: nehéz

Gyomor- és bél-
belegségek ellen

GASTRO D.

kapható minden gyógy-
szertárban és drogériában

dult. A versenykocsi kategóriában nagyszerű pályarekorddal győzött. Az eddigi 3 perc 28 mp.-es és 121 km. átlagos pályarekordot 2 perc 56 mp., 142 km.-es átlaggá javította. Verseny után Stuck nyilatkozatot adott:

— Öröm volt ezen a kitűnő úton versenyezni. Mint a parkett, olyan síma! Három percen belül akartam menni, hogy megtréfáljam a versenyrendezőséget, amely a műsorban csak három perces eredménnyig adta a sebes-

versenyben vagy! Valóban a másodpercekkel és a rekorddal futottam versenyt és úgy érzem, ha ma erősebb ellenfeleim lettek volna, akkor is győzők! Az egyenesben 230 km. volt a legnagyobb sebességem. Egyet, kérem, írjanak meg. Olyan meleg szívéllyel vendéglátásban volt részem, amilyenben még sehol. Jövőre is eljövök és remélem kivégzem saját rekordomat.

Kelemen Gizi AAC 6:3, 6:3, Irgl AAC—Schwartz Klári Haggibbor 10:8, 8:6. Radóné, Schwartz—Irgl, Kelemen 6:2, 8:10, 6:3. Radóné—Irgl 6:2, 6:3. Schwartz—Kelemen 6:1, 6:2.

Barátságos mérkőzés: Tenis Club—Echo 4:2 állásnál sötétség miatt félbeszakadt. Pusztay TC—Radó Echo 6:8, 6:3, 6:4. Albon Echo—Dóczy TC 7:5, 6:4. Komoróczy TC—Weisz Echo 5:7, 6:3, 6:2. Krebsz TC—Bekő Echo 6:4, 0:6, 6:4. Albon, Bekő Echo—Komoróczy, Krebsz 6:3, 6:3. Pusztay, Dóczy TC—Radó, Weisz Echo 6:4, 7:5.

A verseny részletes eredményei

Versenykocsik: 1. Hans von Stuck, Németország (Auto Union) 2 perc 56.89 mp., pályarekord! (142.461 km. átlag). 2. Petre Cristea (BMW) 3 perc 37.63 mp. (115.793 km.) 3. Calcianu (Hotchkiss) 3 perc 49.38 mp. (109.870 km.)

Sportkocsik: 1. Petre Cristea (BMW) 3 perc 44.52 mp. (112.239 km.) Pályarekord! 2. Calcianu (Hotchkiss) 3 perc 52.56 mp. (108.359 km.) 3. Reichenwallner, Németország (Fiat) 4 perc 21.70 mp. (96.293 km.)

Verseny motorkerékpárok szőlő: 1. Ioan Popa (Norton 500 km.) 3 perc 44.87 mp. (112.064 km. átlag). Pályarekord. 2. Niculici (IRA 500 km.) 3 perc 51.29 mp. (108.954 km.) 3. Román József (Rudge 500 km.) 4 perc 06.72 mp. (102.140 km.) (Mindhárman jobbat futottak az eddigi rekordnál.)

Oldalkocsis motorkerékpár: 1. Georgescu (NSU 500 km.) 5 perc 06 mp. (82.250 km.) 2. Aslan (Sarolea 500 km.) 5 perc 33.53 mp. (75.555 km.)

Sportosztály szőlő: 1. Grätz Imre (Rudge 500 km.) 4 perc 14.53 mp. (99.006 km.) 2. Tatusescu 4 perc 15.95 mp. (98.458 km.) 3. Kertész Zoltán Brassó (BMW 500 km.) 4 perc 27.87 mp. (94.075 km.)

Figyelem!

Mélyen leszállított áron kaphatók **dr Karácsonyi János** püspök összes művei!

A magyar nemzet honalapítása 896—997
ára 40 lel helyett 20 lel
Új adatok és új szempontok a székelyek régi történetéhez ára 50 lel helyett 20 lel
A magyar nemzet áttérése a nyugati kereszténységre 100 lel helyett 50 lel
Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig I. 300 lel h. 150 lel
Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig II. 300 lel h. 150 lel
Vidéki megrendeléseknél plus 15 lel portó.

Oldalkocsik: 1. Pfenning (Zundapp 800 km.) 5 perc 42.00 mp. (73.665 km.)

Turista osztály, motorkerékpár: 1. Bory József (Ariel 500 km.) 5 perc 40.12 mp. (74.091 km.) 2. Szabó Miklós (FNA 350 km.) 5 perc 53.82 mp. (72.23 km.) 3. Guthar Sarolea 350 km.) 6 perc 30.05 mp. (64.475 km.) 4. Párdi Lajos (Indian 350 km.) 7 perc (50.000 km.)

Kolozsvár. Saját tud. A vasárnap délelőtt lezajlott gépkocsi-versenyeken egy szerencsétlenség történt, amely azonban nem követelt emberáldozatot. **Rautenstrauch** Vili versenyző BMW kocsija a zsidótemető mellett lévő úthajtásban a hirtelen vet kanyar és a síkos út következtében kivágódott a pályáról. Rautenstrauch kocsija teljesen porrázúzódtott és a kocsiromjai alól eszméletlen állapotban húzták ki a versenyzőt. A szerencsétlenség színhelyére siető mentők azonnal elsősegélyben részesítették a súlyosan sebesült versenyzőt, majd beszállították az ortopéd kórházba, ahol gondos ápolás alá vették.

Új ifjúsági rekordot állított fel a KAC. Kolozsvárról jelentik: A KAC 4x1000 méteres ifjúsági stafétája hétfőn rekord-kísérletre állt fel a városi sporttelepen. A kísérlet teljes eredménnyel járt, mert a Fogolyán, Grosan, Bibó, Kiss felállításban starthoz álló ifjúsági staféta 11 p. 42.6 mp.-es kitűnő időt futva, új országos rekordot állított fel. A régi rekordot a Venus tartotta 12 p. 07 mp.-el. A KAC staféta átlaga 2 p. 55.6 mp., ami ifjúságiaktól igen szép eredmény.

ÚJ VILÁGREKORD A 10 EZER MÉTERES SIKFUTÁSBAN. Helsinkiből jelentik: A finn Macki 30 p. 02 mp.-et futva, megjavította a 10 ezer méteres síkfutás világrekordját, melyet Salminen tartott 30 p. 05.6 mp.-el.

Svédország nyerte a négyes birkózótornát. Stockholmból jelentik: A nagyszabású szabadfogású birkózótorna eredményei: USA—Magyarország 5:2, Svédország—Németország 6:1, Svédország—Magyarország 6:1, USA—Németország 4:3, Svédország—USA 4:3, Magyarország—Németország 4:3. A négyes szabadfogású birkózóverseny végső eredményei: 1. Svédország három győzelemmel, 2. USA két győzelemmel, 3. Magyarország egy győzelemmel, 4. Németország győzelem nélkül.

Apcáhidetések

Adás-vétel
szavanként 3 lei

Irodaberendezés
róasztal, üvegfal eladó. Giró iroda, Vlahuta-u. 4. Nagyvárad.

Vásárhelyi hegyen
közvetlen Nagyvárad közelében eladó 7 hold prima szőlő teljes felszereléssel, megfelelő lakóházzal, cement borházal és pincével. A ház üzletnek is kitűnően megfelel. Cim: Nagyvárad, Dr I. Ciordas-utca 38. szám.

Finom acél ostoronyelek
kaphatók Joó Lajos fűszer üzletében, Nagyvárad, Str. Tache Jonecu 24. szám.

Egy
jó állapotban lévő fekete téli és egy átmeneti női kabát, valamint férfi fekete zakó, mellényvel eladó. Nagyvárad, Str. Principele Mihai 14. udvari lakás. Érdeklődni délután 2 és 4 óra között.

Használt borshordók
eladók. — Nagyvárad, Duca-utca 9. sz. alatt. Felvilágosítással szolgal a házfelügyelő.

Lakás

szavanként 3 lei

Négyszobás
modern tiszta lakás november 1-re kiadó. Nagyvárad, Bantianu-utca 27. szám.

Keresek
egyszoba, konyha, fürdőszoba lakást nov. 1-re. Telefon 10-71.

4 szobás,
földszintes, modern lakás november 1-re kiadó. Nagyvárad, Bulev. Regele Ferdinand 41.

Két szobás
komfortos lakás november 1-re kiadó. Nagyvárad, Regele Ferdinand 49., illetve Str. Parintele Danila 7.

Két szobás
teljes komfortos lakás november 1-re kiadó. Nagyvárad, Str. Simion Stefan 11.

Kiadó
október 1-re magánház Strada Samoșului No. 1. H. villamos végállomásnál. Bővebbet: Saspalota, virágüzletben.

Modern
magánház, 2 szobás, eladó. Nagyvárad, Str. N. Balcescu 23-a.

Allást nyec
szavanként 2 lei

Mindenes leány
azonnalra felvették. — Nagyvárad, Take Jonecu-utca 41-a. kapuval szemben.

Lapelárusítók
utcai árusításra, MAGAS SZAZALEKKAL, azonnal felvételnek. Jelentkezések a kiadóban

Különféle
szavanként 3 lei

Iskolás gyermeket
teljes ellátásra felvevők. Nagyvárad, Str. Porombului 11.

LEGUJABB

Az angol főrendiházban Halifax külügyminiszter adott beszámolót a helyzetről

Háboru esetén sem tarthatták volna meg az eddigi csehszlovákiai határokat. — Orosz biztosítékot is emlegetnek az angol alsóházban

Londonból jelentik: A lordok házában lord Halifax külügyminiszter ismertette a nemzetközi eseményeket. Elmondotta, hogy győztes háború esetén sem maradhattak volna meg Csehszlovákia mai határai. Ha csak nem hiszszük azt, hogy a világ merev, változhatatlan, öntött formába van rögzítve, változtatásokat kell várni, melyek mindig helyesek, ha csak az igazságot és békét keressük.

A vita során lord Mottistone is felszólalt. Ő az egyetlen olyan tagja a lordok házában, aki, mint miniszter, aláírta a versaillesi békeszerződést. Mottistone ezeket mondta:

— Nem kell szégyelni magunkat azért, amit most tettünk, mert jótettünk az igazságtalanságot és irtózatosságot katasztrófától mentettük meg a világot.

Hoare külügyminiszter elmondja, hogy Eden is külügyminiszter korá- ban sürgette a szudéta-kérdés elintézését

Londonból jelentik: Az alsóház hétfői ülésén Sir Samuel Hoare külügyminiszter, a késő éjszakai órákban a külügyi vitában elhangzott kérdésekre válaszolva kijelentette, hogy Csehszlovákia földrajzi helyzetében közömbös lett volna, ki nyerte volna meg, vagy veszítette volna el a háborút. Csehszlovákia — mondotta — ebben az alakjában, ahogyan eddig ismertük, egy-két hónap múlva megsemmisült volna és a békeszerződési tárgyalások nem állították volna vissza jelenlegi határait. Külügyminiszter korábban ő maga — Hoare — is sürgette a cseh kormányt, intézze el haladéktalanul a szudéta-német kérdést. Eden, külügyminiszter korábban még nála is erősebben szólította fel Csehszlovákiát, hangoztatva, hogy ennek az ügynek elintézése az európai béke léteért. Ha Benes gyorsabban cselekedett volna, az események másként alakulnak. A szavatosságból, melyben résztvennének az összes nagyhatalmak, nem akarják kizárni Szovjet-Oroszországot sem. A szavatosság, továbbá egy angol-francia-országi német-olasz megnevezésű egyezmény és a csehországi kisebbségek problémájának elintézése olyan biztosságot ad az új cseh köztársaságnak, mint amilyent Svájc élvez évszázadok óta.

A Times vezércikke Csehszlovákiáról

Londonból jelentik: A Times legutóbbi vezércikkében megírja, hogy az első csehszlovák állam összeomlott azzal a politikával együtt, melynek megszületését köszönheti. Csehszlovákia sohasem élhetne volna túl a háborút és sorának beteljesülése háború nélkül is automatikus volt. Bomlásra volt ítélve, mert mihelyest kisebbségei elég külső támogatást kaptak, nem tudta ellensúlyozni a centrifugális erőket. Mint reálpolitikai kísérlet született és mégis lehetetlenül nagyszámu kisebbségeket kebelezett be kizárólag katonai okokból. Az volt a rendeltetése, hogy a fennálló állapot fegyveres őrre legyen, melynek fenntartásától függött saját

élete is. Tevékeny alkotórésze volt annak a rendszernek, mely a felülvizsgálások szakadatlan visszautasításával megtörte úgy a Népszövetséget, mint a német köztársaságot. Állandó

Daladier beszámolója a francia képviselőházban

A ház nagy többsége bizalmat szavaz

Párizsból jelentik: Politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a képviselőház keddi ülésére, amelyen Daladier részletesen meg-

akadályozta a közép-európai kisebb államok természetes és kívánatos fejlődésének. 1919 és 1933 között nem volt olyan szabadelvű, vagy munkáspárti közíró, vagy politikus Angliában, aki a többi angollal együtt nem ítélte volna meddőnek, sőt erkölcstelennek azt a politikát, amelyen a vegyes összetételű Csehszlovákia alapult.

A németbarát sajtó dicséri Chamberlain reálpolitikáját

Berlinből jelentik: A Völkischer Beobachter Chamberlain alsóházi beszédével foglalkozva azt írja: Chamberlain bebizonyította, hogy reálpolitikus és jó államférfi is. Ellenfelei mindig megkísérelték, hogy megnyerjék az angol népet a háború gondolatának. Chamberlain azonban jobban ismerte népét és tudta, hogy az örömmel fogadja, ha sikerül megakadályozni a Csehszlovákia miatti háborút. És a népigazat adott neki.

A Berliner Tageblatt hangoztatja, hogy az angol alsóház teljes bizalmáról biztosította Chamberlaint és még a munkáspárti ellenzék is kifejezetten elismerte nagy érdemeit.

mány különleges pénzügyi intézkedéseket is tervbe vett.

Kinevezik Rómába az új francia nagykövetet

Párizsból jelentik: A Matin szerint néhány nap múlva kinevezik az új római francia nagykövetet. Arról van szó, hogy hat hónapra rendkívüli megbízatással a törvényhozás egyik tagját bízzák meg a nagykövetségi tisztséggel. Esetben elsősorban Pietry és Mastler jöhet számításba. A hat hónap elteltével hivatásos diplomatára bízzák a nagykövetségi tisztséget. Valószínű, hogy Francois Poncet, a jelenlegi berlini nagykövet kerül majd Rómába.

Ötvenmillió font nemzetközi kölcson az új Csehszlovákiának

Londonból jelentik: A „New Chronicle” szerint a cseh kormány 50 millió fontos nemzetközi kölcsönt bocsát ki. Ebből 30 milliót az angol kormány jegyez, a fennmaradó 20 milliót párizsi bankok nyújtanak. A „Daily Express” ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy az angol pénzt okosabb volna Angliában felhasználni, minthogy a munkanélküliség elleni küzdelem egyike a leg-sürgősebb feladatoknak.

Németbarát új kormány Prágában

Prágából jelentik: A „New Chronicle” különleges értesülésre hivatkozva, azt írja, hogy a cseh kormány már szombaton beadta lemondását, de ezt egyelőre titokban tartják, mert meg akarják várni, hogyan sikerül összeállítani az új kormány névsorát. Ugy tudják, hogy az új kormány németbarát lesz és úgy politikai, mint gazdasági téren Berlinre és Rómára fog támaszkodni. A cseh kormány és a szlovák néppárt között fontos tárgyalások folynak.

Ertesítem a nagyérdemű közönséget, hogy

Szegesvárról ideköltöztem
és str. Nicolae Iorga 6. szám alatt
Leitner Márton céggel szemben

megnyitottam üzletemet
melyben bőséges választékban tartok

**óra-, ékszer-, látszer-,
disz- és műtárgyakat**

Régi tárgyakat ujakra becserelek
**Óra- és ékszerjavításokat szakszerűen
eszközök**

Tisztelettel meghívok mindenkit, tekintse meg üzletemet vételkényszer nélkül és kérem a nagyérdemű közönség bizalmát és szíves pártfogását.

HANS GIERLING
órák és ékszerész

indokolja a francia kormánynak a cseh kérdésben tanúsított magatartását. A sajtó kétségtelennek tartja, hogy a ház nagy többsége bizalmat szavaz a kormánynak. Hírszerint a kor-

Csernák szlovák miniszter ultimátumszerűen követelte Benestől, hogy 24 óra alatt a szlovák területeket szlovák igtatás alá adják

Varsóból jelentik: Lapjelentések szerint Csernák szlovák miniszter ultimátumszerűen követelte Benestől, hogy 24 óra belül adják át a szlovák területek végrehajtó hatalmát olyan

szervnek, amelyet a szlovák néppárt ajánl. Ha ezt a követelést nem teljesítik, a szlovák miniszter azonnal lemond.

Az angol sajtó a csehszlovákiai magyar kérdés azonnali elintézéséről

A magyar nemzetiségű határvidékekről a cseh csapatok megkezdették a kivonulást

Londonból jelentik: A legtöbb angol lap közli az „Informazione Diplomatica” határozott hangú közleményét, amely a csehországi magyarság kérdésének sürgős elintézését követeli. A lapok kiemelik, hogy Mussolini határozottan pártolja a magyar ügyet. A „Daily Mail” szerint üzenetváltás folyt Róma, Budapest és Berlin között a magyar kérdés haladéktalan elintézését célzó közös eljárásról.

Balassagyarmatról jelentik: A cseh-magyar

határ különböző pontjairól érkezett még meg nem erősített hírek szerint a cseh csapatok az egész vonalon megkezdtek a határsávok kiürítését. Balassagyarmattal szemben már nem lehet látni cseh katonaságot. Elvonultak a cseh katonák Somorja, Gutor és Doborgaz környékéről is. Visszavonultak Bánrévénél is és az ottani állásokban csak néhány magyar nemzetiségű csehszlovák katonát hagytak.